

NESTNIK

Letnik XXII.

Celovec, petek, 17. marec 1967

Štev. 11 (1294)

PARLAMENTARNE VOLITVE V FRANCJI:

Zelo pičila večina za degolistično vladno zato pa prodoren uspeh združenih naprednih sil

Z naravnost senzacionalnim izidom se je v nedeljo končal drugi del letošnjih parlamentarnih volitev v Franciji. Kljub temu, da je volilni zakon očitno v prid vladne stranke, in čeprav je predsednik de Gaulle vložil vse sile, da bi obdržal svoje gibanje „V. republika“ še naprej na oblasti, je dobila degolistična vlada v novem parlamentu le skrajno negotovo večino enega samega mandata. Nasprotno pa so napredne stranke zabeležile izredno lep uspeh, saj niso bistveno povečale le števila svojih mandatov, marveč so se s skupnim številom dobljenih glasov uveljavile kot najmočnejša politična sila v državi.

Izid nedeljskih volitev nedvomno pomeni bridko razočaranje za predsednika de Gaulle in njegovo politično gibanje, ki je po številu mandatov sicer doseglo „večino“, vendar se dejansko more opirati le na kakih 43 odstotkov volivcev.

To pomeni, da se je resnična večina francoskega ljudstva izrekla proti degolizmu. Izrekla se je predvsem za napredne sile, ki so z združenim nastopom pri drugem delu volitev dobile skoraj polovico vseh oddanih glasov in bi torej

morale tudi v parlamentu dobiti dosti večje zastopstvo, če bi volitve potekale po tako imenovanem proporcionalnem volilnem sistemu. (Podobno je bilo pri državnozbornih volitvah lani v Avstriji, ko je ÖVP po zaslugi osporavanega volilnega zakona dosegla v parlamentu absolutno večino, čeprav je dobila le dobrih 48 odstotkov glasov — op. ured.)

Po uradnih podatkih so degolisti in njihovi zavezniki dobili pri letošnjih volitvah 244 mandatov oziroma 8,5 milijona glasov, federacija demokratične in socialistične levice 116 mandatov in 4,2 milijona glasov, komunisti 73 mandatov in 5 milijonov glasov, demokratski center 27 mandatov in 2,9 milijona glasov, razne druge leve skupine 10 mandatov in neodvisni konservativci 15 mandatov. Skupno so torej dobile napredne sile 199 mandatov, pri čemer so največji uspeh zabeležili komunisti, ki so svoje predstavništvo v parlamentu povečali za 32 sedežev, medtem ko so degolisti zgubili 22 mandatov.

Na podlagi tega izida bodo degolisti v bodoče bolj kot doslej navezani v parlamentu na podporo ostalih desničarskih strank, kar jih bo gotovo spravilo v še večje težave, ko bodo morali hkrati računati z močno okrepljeno opozicijo naprednih sil. Le-te pa vidijo v svojem uspehu, ki so ga dosegle s skupnim nastopom, obetajoč začetek novega obdobja v političnem življenju Francije ter poudarjajo, da je levica po nedeljskih volitvah postala odločilna sila francoske republike.

Izid francoskih parlamentarnih volitev živahno komentirajo tudi v mednarodni javnosti, kjer prevla-

Avstrijska vladna delegacija

na uradnem obisku v Sovjetski zvezi

Ta teden biva na uradnem obisku v Sovjetski zvezi avstrijska vladna delegacija, ki jo vodi zvezni kancler dr. Klaus. V delegaciji so še zunanji minister dr. Tončič-Sorinj in vodilni uradniki posameznih ministrstev ter predstavniki avstrijskega tiska.

Ob prihodu v Moskvo so bili avstrijski gostje deležni prisrčnega sprejema, iz česar je sklepati, da bodo v ugodnem vzdušju potekali tudi uradni razgovori, ki jih bodo med obiskom imeli predstavniki obeh držav. Za tako vzdušje je bilo na obeh straneh poskrbljeno že med pripravami na obisk, ko je avstrijski tisk dosledno zagotavljal, da med Avstrijo in Sovjetsko zvezo ni odprtih vprašanj, medtem ko so v Sovjetski zvezi poudarjali skrbno čuvano nevtralnost Avstrije.

Ne eno ne drugo pa ne more prikriti dejstva, da avstrijsko-sovjetski odnosi le niso brez vsake sence. Pri tem gotovo ne igrajo tolikšne vloge razlike v političnih in družbenih sistemih, saj v tem oziru so si na obeh straneh na jasnem, da je ob medsebojnem spoštovanju stališč mogoče graditi mostove razumevanja in sodelovanja. Če se »konkretni predlogi«, s katerimi je kancler Klaus potoval v Moskvo, nanašajo na ta vprašanja, potem res ni pričakovati večjih težav. Bistveno drugače pa se dialog lahko razvije potem, če so bile v tej zvezi omenjene pobude za razširitev kulturnega sodelovanja mišljene tako, da bi z njimi potisnili ob stran vprašanje integracijskih prizadevanj Avstrije. V tem vprašanju se sovjetski voditelji namreč še niso otreli pomislekov, marveč ob vsaki priložnosti vedno spet opozarjajo na nevarnost, ki bi jo za nevtralnost Avstrije pomenila vsaka oblika priključitve k evropski gospodarski skupnosti.

Izjava vicekanclerja dr. Bocka, ki je tik pred odhodom avstrijske delegacije poudaril, da »Avstriji nihče ne more preprečiti posebnega aranžmaja z EGS«, gotovo ni bila ravno najbolj posrečen uvod v sedanje razgovore v Moskvi.

Milijon žrtev vietnamske vojne

Johnson išče pot do „častne rešitve“

Glavni tajnik južnovietnamskega odbora za obtožbe ameriškim imperialistom je izjavil, da je bilo v vietnamski vojni doslej ubitih ali ranjenih več kot milijon prebivalcev Južnega Vietnama; pri tem gre večinoma za žrtve ameriškega genocida.

Ti strašni podatki, ki najostreje obtožujejo ameriško vladno, pa niti ne dajejo popolne slike žrtev, ki jih je doslej zahtevala vojna v Vietnamu. Predvsem je treba upoštevati še desetisoče ljudi, ki so zgubili življenje ali bili ranjeni med ameriškim bombardiranjem objektov v Severnem Vietnamu, da niti ne govorimo o velikanski materialni škodi, katere obsega verjetno nikdar ne bo uspelo niti približno oceniti, še manj seveda popraviti.

Kljub temu pa se vojna v Vietnamu nadaljuje in celo še stopnjuje. Vsi pozivi vodilnih državnikov, mednarodne javnosti in uglednih ameriških krogov, da je treba prenehati s sovražnostmi in začeti s mirolnim reševanjem vietnamskega vprašanja, so v Washingtonu doslej vedno naletele na gluha ušesa. Le tako je mogoče tolmačiti besede ameriškega predstavnika v OZN Goldberga, ki je izjavil, da bo Amerika v Vietnamu »nadaljevala to, česar se je lotila v tej deželi«. Kako bo po tej poti mogoče priti do pogajanj, Goldberg seveda ni povedal, čeprav je v isti sapi zavrnil vse očitke, da

se ameriška vlada noče pogajati, ter zagotovil: tudi danes smo pripravljeni pogajati se brez vsakih pogojev.

V iskrenost te pripravljenosti na pogajanja je resno podvomil tudi bivši svetovalec predsednika Kennedyja in sedanjega predsednika Johnsona zgodovinar Arthur Schlesinger. Dejal je, če se Amerika zares želi pogajati, potem naj neha bombardirati Severni Vietnam, kajti če bo nadaljevala svojo sedanjo politiko, ne bo nikoli prišlo do pogajanj.

Toda tudi to svarilo je ostalo brez odziva. Nasprotno se bo predsednik Johnson danes na pacifiškem otoku Guam sestal s svojimi najvišjimi političnimi in vojaškimi svetovalci, da — kakor je napovedal podpredsednik Humphrey — prouči »boj proti agresiji« in poskuša najti pot do »častne rešitve«. Po logiki Washingtona pa pomeni »boj proti agresiji« nadaljno vojno proti osvobodilnemu gibanju vietnamskega ljudstva, medtem ko »častna rešitev« pomeni popolno podreitev Vietnama ameriški politiki.

Oblikovanje novega vzdušja v Evropi

Današnji svet — ne nazadnje pod stalno grožnjo atomskega uničenja — splošno stremi za novimi oblikami sožitja in enakopravnih odnosov med državami ter narodi. Ta prizadevanja so rodila tudi že prve sadove ter se je začela praktično porajati mirljubna koeksistenca celo med različnimi političnimi, gospodarskimi in družbenimi sistemi, torej na relacijah, o katerih je še pred 10 ali 15 leti prevladovalo mnenje, da so prepadi nepremostljivi. Toda razvoj je šel neustavljivo dalje in pušča vedno bolj ob strani vse tiste, ki so verovali, da je bil »novi red« hladne vojne vzpostavljen za vse večne čase.

Med zadnje, ki se očitno še nočejo prav sprizniti z zahtevami in potrebami današnjega časa, nedvomno spadajo vodilni krogi v Zahodni Nemčiji. Pa celo v Bonnu je začel vleči drug veter: najprej je pomel z okorelimi doktrinami Adenauerja in njegovega naslednika Erharda, zdaj pa vsiljuje novi koalicijski vladi nujnost, da se polagoma privadi spremenjenim razmeram in skuša najti pot do sodobnejših pogledov na današnjo politično stvarnost.

Tako velik preobrat v političnem mišljenju gotovo ni lahek. Najboljši dokaz so sedanja prizadevanja Bonna, ki je sicer spoznal, da bo treba vzpostaviti dialog z vzhodnimi državami, vendar se še ni priboril do prepričanja, da bo hkrati treba misliti tudi na spremembo dosedanjih stališč. V praksi to pomeni, da Bonn po eni strani poudarja pripravljenost na ureditev odnosov z Vzhodom, po drugi strani pa skuša še naprej vztrajati pri načelih, ki razumljivo že vnaprej onemogočajo tako ureditev. To so vodilni predstavniki vzhodnih držav nedvoumno povedali v številnih izjavah, kompleksno pa je

Vzhod zavzel stališče do tega vprašanja na večdnevnem posvetovanju v Varšavi, kjer so zastopniki Sovjetske zveze, Bolgarije, Češkoslovaške, Madžarske, Poljske, Romunije in Vzhodne Nemčije razpravljali o problemih evropske varnosti.

Na tem posvetovanju so namreč ugotovili, da zahodnonemška vlada kljub svojim zagotovilom, da želi vzpostaviti diplomatske odnose z vzhodnimi državami, v resnici nadaljuje politiko, podrejeno revanšističnim in militarističnim ciljem. V Bonnu slej ko slej zahtevajo spremembo evropskih meja; nadalje vztrajajo na stališču, da je Zahodna Nemčija edini predstavnik vsega nemškega naroda in s tem posegajo v obstoj neodvisne države Vzhodne Nemčije; še vedno se niso jasno odpovedali atomski oborožitvi in še naprej postavljajo nezakonite zahteve po zahodnem delu Berlina.

Spričo te dvotirne politike Bonna so na varšavskem sestanku poudarili, da vzpostavitev diplomatskih stikov med Zahodno Nemčijo in vzhodnoevropskimi državami niti najmanj ne bo vplivala na zboljšanje položaja v Evropi, če zahodnonemška vlada ne bo temeljito spremenila svojega stališča v najvažnejših vprašanjih, nanašajočih se na življenjske interese vzhodnih držav. Da bi sredi Evrope odstranili žarišče vojne nevarnosti, je nujno potrebno, da se v Bonnu odpovedo okostenelim dogmam minulosti in krenejo na pot zares nove in realistične politike.

Doslej v Bonnu te nujnosti očitno še niso spoznali. Ali pa toliko poudarjena pripravljenost za izboljšanje odnosov z Vzhodom — kar je bilo v Varšavi prav tako naglašeno — v resnici niti ni iskrena, marveč služi le za prikrivanje revanšistične in militaristične politike.

VOLITVE V ZAHODNEM BERLINU:

SPD je obdržala večino čeprav je zgubila osem poslanskih mest

Pri volitvah v zahodnoberlinski mestni parlament ali senat je vodilna socialdemokratska stranka sicer obdržala absolutno večino, vendar je v primerjavi z zadnjimi volitvami utrpela manjšo zgubo tako pri glasovih kakor tudi pri mandatih. Na-

duje mnenje, da so te volitve vnesle v francoski parlamentarizem značilno novost: praktično si bosta stala nasproti le dva velika tabora — zelo negotova »večina« degolistov in močno okrepljena opozicija naprednih sil.

sprotno pa je krščanskim demokratom uspelo, da so dobili nazaj polovico glasov, ki so jih zgubili pri volitvah leta 1963.

Izid volitev v številkah je naslednji: SPD je v nedeljo dobila 829.955 glasov, to je 56,9% in 81 mandatov (leta 1963 je imela 962.197 glasov oz. 61,9% in 89 mandatov); CDU 480.192 glasov, 32,9% in 47 mandatov (pri zadnjih volitvah 448.459 glasov, 28,8% in 41 mandatov); FDP zdaj 104.014 glasov, 7,9% in 9 mandatov (prej 123.382 glasov, 7,9% in 10 mandatov). Ostali dve stranki — Enotna socialistična stranka Nemčije in desničarska Delovna skupnost neodvisnih Nemcev — sta sicer dobili 29.934 oziroma 15.540 glasov, vendar sta ostali daleč pod petimi odstotki skupnega števila veljavni glasov, zato po veljavnem volilnem zakonu pri razdelitvi poslanskih mest nista prišli v poštev.

Zahodnoberlinski socialdemokrati se sicer tolažijo z dejstvom, da jim je uspelo obdržati absolutno večino v berlinskem mestnem parlamentu, toda izguba kakih 160.000 glasov (in seveda 8 poslanskih mest) pomeni opozorilo, ob katerem se bodo morali resno zamisliti. Politični opazovalci vidijo vzroke za nazadovanje SPD predvsem v dveh okoliščinah: v odhodu prejšnjega predsednika stranke in župana Brandta v Bonn ter v vstopu socialdemokratske stranke v zahodnonemško koalicijsko.

Vsekakor drži, da je bilo v vrstah SPD precej vplivnih osebnosti, ki so se do zadnjega upirale koalicijski povezavi s krščanskimi demokrati, ni pa povsem gotovo, da je vzroke za sedanji volilni izid iskati samo v tej smeri. Povsem zgrešena namreč tudi ni domneva, da se v nazadovanju števila socialdemokratskih glasov kažejo prvi znaki nezadovoljstva med člani in simpatizerji stranke, ki so od njenega sodelovanja v zvezni vladi gotovo pričakovali določene spremembe v vladni politiki. Tako nezadovoljstvo je celo upravičeno, če upoštevamo, da je zunanja politika Zahodne Nemčije ostala doslej več ali manj v starih tirnicah, medtem ko skuša vlada gospodarske probleme reševati predvsem na račun širokih plasti delovnega ljudstva.

Avstrija zahteva izročitev vojnega zločinca Franza Stangla

Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, je bil po zaslugi vodje židovskega centra za zbiranje dokumentov o nacističnih vojnih zločincih inž. Simona Wiesenthala odkrit in aretiran Franz Stangel, ki od leta 1951 živi v Braziliji. Franz Stangel spada med glavne še žive nacistične vojne zločince ter je obtožen umora več kot 700.000 ljudi na Poljskem, v Avstriji in v Nemčiji. Avstrija je pri brazilskih oblasteh uradno zahtevala izročitev Stangla, da bi ga postavila pred sodišče. Podobno zahtevo pa sta stavili tudi Poljska in Nemčija.

„VELIKA DAVČNA REFORMA“ V JAVNOSTI:

Upravičen »ne« organizacij delojemalcev

Minuli teden je široke vrste delojemalcev razburil bolj, kot dosedanja fedni leta. Razburjenje je povzročil predlog tabel o višini dohodninskega in meznega davka, ki ga je objavil finančni minister dr. Schmitz in ki bo — če bo uzakonjen — prinesel obdavčencem s tema davkoma 3 milijarde šilingov davčnih olajšav. Razburjenje je povzročil že prvi pogled na te tabele, ki je pokazal, da bo „velika davčna reforma“ obdavčencem v prvi davčni skupini ki imajo na leto 200.000 šilingov dohodkov, prinesla davčno olajšavo 6.025 šilingov, tistim pa, ki imajo le 20.000 šilingov letnih dohodkov, pa komaj 345 šilingov. V isti davčni skupini bo dohodninski davek znižan tudi še tistim, ki imajo pod pol milijona šilingov letnih dohodkov. Znižan jim bo za 2395 šil.

Preden je prišel finančni minister s takim predlogom na dan, ga je pod predsedstvom kanclerja Klause odobrilo zvezno vodstvo ÖVP. Ko je prišel predlog pred komisijo za davčno reformo, so ga predstavniki Zveze avstrijskih sindikatov vključno predstavnikov krščanskih sindikalistov iz vrst ÖVP soglasno odklonili. Odklonile pa so ga tudi delavske zbornice in predstavniki inštituta za gospodarsko raziskovanje. Davčno reformo so zahtevali delavci in nameščenci, ker so po svojih zaslužkih previsoko obdavčeni. Le-ti vendar od novega obdavčenja skoraj ne bodo imeli nobenih koristi. Na njihov račun hoče finančni minister s svojim osnutkom doseči po obsegu zaenkrat še docela nepregledne olajšave za obdavčence, ki imajo več kot 100.000 šilingov letnih dohodkov.

Kakšen obseg bodo za te kroge imele predvidene davčne olajšave, je zaenkrat v

resnici nepregledno, ker si o tem povprečen človek ne more ustvariti nobene prave podobe. Finančni minister hoče namreč z davčno reformo odpraviti tudi sedanje tri skupine obdavčencev in jih združiti v dveh skupinah. Sedaj sodijo neozelenjeni obdavčenci v skupino I, ožejeni obdavčenci brez otrok v skupino II, v skupino III pa sodijo obdavčenci z otroki, pri čemer se višina dohodninskega in meznega davka ravna po številu otrok. Z „reforma“ naj bi bila skupina III odpravljena, njeni obdavčenci naj bi bili vključeni v skupino B, neozelenjeni obdavčenci pa bi bili v skupini A. V skupini B je predvideno posebej obdavčenje za zakonca, od katerih je le eden zaposlen in za zakonca, ki sta oba zaposlena. Predvideno je tudi obdavčenje po številu otrok. S tem pa se bo število skupin obdavčen-

AVTOCESTA ČEZ VISOKO TURE:

Pričetek gradnje v prihodnjih dveh letih

Prizadevanja koroške in salzburške deželne vlade za avtocesto čez Visoke Ture, ki trajajo že nekaj let, so stopila minuli teden v novo fazo. V sredo minulega tedna je zvezni kancler Klaus delegacijama obeh deželnih viad, ki sta jih vodila deželni glavar Hans Sima in salzburški deželni glavar Lechner, izjavil, da se bo zavzel za to, da bo gradnja avtoceste čez Visoke Ture vključena med velike projekte Avstrije v prihodnjih dveh letih. Kancler Klaus je delegacijama tudi obljubil, da jih bo po Veliki noči sprejel k nadaljnjim razgovorom, katerim bosta prisostvovala pristojna ministra, minister za gradnje Kotzina in minister za finance Schmitz.

V teku razgovorov je deželni glavar Sima opozoril na nevarnosti za koroški turizem in gospodarstvo, ki jih lahko povzroči nadaljno zavlčevanje gradnje omenjene avtoceste. Ta cesta ni le potrebna za to, da izpolni čedalje večjo vrzel v lokalnem prometu med Koroško in Salzburško, marveč je tudi mednarodno velikega pomena, ker edino lahko omogoči tekoč cestni promet iz evropskega zahoda proti njenemu jugovzhodu, pa tudi

Prva avstr. ladja v Kopru

Pred kratkim je bil v Kopru slavnostni »krst prve avstrijske trgovske ladje, ki ji je Koper matično pristanišče. Ladjo, ki bo služila za prevažanje južnega sadja z mediteranskih obal v Koper, od koder bo šlo dalje v Avstrijo, so ob navzočnosti zastopnikov lastnikov in koprsk občine krstili na ime »Maria Anna«. V kratkem bosta v Koper pripluli dve nadaljni avstrijski ladji in sicer »Christina« in »Victoria«. Tako bo postal Koper tudi pristanišče avstrijskih ladij, kar bo nadaljni prispevek v razvoju prijateljskega sodelovanja med obema državama.

cev le povečalo, ne pa zmanjšalo, vsled česar tudi ni res, kar se v krogih okoli finančnega ministra trdi, češ da bo reforma prinesla tudi upravne olajšave.

V krogih okoli finančnega ministra in v krogih ÖVP spremlja predlog o novem obdavčenju z dohodninskim in meznim davkom krilatica, da je „davčna reforma taka, da nihče ne po plačal več davkov kot doslej“. V resnici pa je tako, da tisti, ki malo zasluži, ne bo z njo deležen skoraj nobenih olajšav, tisti pa, ki veliko zasluži, bo imel velike olajšave. Reforma se torej drži načela: čim večji zaslužki, tem večje olajšave.

proti Furlaniji-Juljski krajini s Trstom kot važnim pristaniščem za avstrijsko in bavarsko gospodarstvo. Poleg tega pa je ta cesta neobhodno potrebna za tranzitni turizem.

V sklopu s to cesto je na koroški strani v teku razširitev in deloma novo trasiranje 37 kilometrov dolge ceste med Beljakom in Spitalom. Dela na tej cesti bodo zaključena do pričetka glavne turistične sezone. Do tega časa bo predvidoma moderniziran tudi preostali odsek Ljubljanske ceste med Zapotnico in Ljubeljskim predorom, v teku pa je tudi modernizacija Korenske ceste.

Selitev na sever ustavljena

Srednja Evropa in njene severozahodne dežele so že od nekdanjega gospodarsko bolj razvite od evropskega juga. Že od nekdanj so se južnoevropski delavci selili v te dežele in šli tam s trebuhom za kruhom. Posebno močan razmah pa je ta selitev dobila v zadnjem desetletju, ko se je srednjeevropska industrija in industrija severozahodnih dežel opomogla od posledic druge svetovne vojne in ko je bila poleg ameriške glavno gonilo obnove in razvoja v svetu. V teh letih so lastniki industrije po teh deželah potrebovali veliko več delavcev, kakor jih je bilo na razpolago, kajti v svojo korist so hoteli do zadnjega izkoristiti na eni strani konjunkturo v svetu, na drugi pa kapaciteto svojih obnovljenih in moderniziranih podjetij. Delavcev so pričeli iskati tam, kjer jih je bilo še dosti, na evropskem jugu, katerega kronična hiba je bila brezposelnost.

V zadnjem desetletju se je število italijanskih, španskih, portugalskih, turških, grških in jugoslovanskih delavcev po Nemčiji, Franciji, Angliji, Belgiji, Nizozemski, Švici, Švedski in Avstriji iz leta v leto večalo. Prišlo je do množične selitve delavcev na sever. Koncem minulega leta je delalo okroglo 5 milijonov južnoevropskih delavcev po teh državah. V glavnem so bili to Italijani, katerih je bilo 2 milijona, Španci pa 600.000, Portugalci 400.000, Turki 196.000, Grki 250.000, Jugoslovanci pa okoli 300.000. Okoli 2,2 milijona južnoevropskih delavcev je delalo v Franciji, 1,1 milijona v Zahodni Nemčiji, 800 tisoč v Švici, 650.000 v Belgiji, 480.000 v Avstriji, 180.000 na Švedskem in 75.000 na Nizozemskem.

Ti delavci so lani poslali v svoje države okoli milijardo dolarjev zaslužkov, s čemer se je njihova plačilna bilanca močno opomogla, kakor kaže to primer Italije. Italijanski delavci v tujini so lani poslali domov okoli 815 milijonov dolarjev, vsled česar je bila italijanska plačilna bilanca aktivna za 695 milijonov dolarjev. Brez tega priliva bi bila pasivna za 120 milijonov dolarjev.

Ta selitev se je zadnje tedne ustavila. Zaradi gospodarskega zastoja se je iz Zahodne Nemčije, Anglije in Nizozemske vrnilo že 100 tisoč delavcev v svoje južne kraje. Samo v Zahodni Nemčiji je število tujih delavcev padlo za okroglo 60.000, število brezposelnih pa je naraslo na 300.000. Švica je letos že v tretjič skrčila število inozemskih delavcev za 5 odstotkov. Podobne tendence kaže razvoj na trgu z delom po drugih srednjeevropskih in severozahodnih deželah Evrope. Da so zaradi tega tudi južnoevropske države zaskrbljene, se razume samo po sebi. Če se vrne v Italijo le ena četrtina delavcev iz inozemstva, se bo tam število brezposelnih podvojilo.

POŠIROKEM SVETU

NEW DELHI. — Indira Gandhi je bila ponovno izvoljena za predsednico indijske vlade, ki jo skupno sestavlja 33 članov. Podpredsednik nove vlade je postal dosednji finančni minister Morarji Desai, ki je svojo listino kandidature za položaj ministrskega predsednika žele v zadnjem trenutku umaknil v korist Indire Gandhi.

BERLIN. — Zahodnonemške oblasti so aretirale 61-letnega Ota Bovensiepena, nekdanjega čefa nacistične varnostne službe na Danskem. Aretirani nacistični funkcionar bo postavljen pred sodišče zaradi sodelovanja pri umoru 50.000 Židov iz Berlina, ki so jih nacistični zločinci v letih 1941 do 1944 pobili v raznih taboriščih smrti.

DŽAKARTA. — Indonezijski kongres je sprejel sklep o prenosu vseh predsedniških pristojnosti dosedanjega čefa države Sukarna na generala Suharta, ki je bil hkrati imenovan za vršilca dolžnosti predsednika republike do splošnih volitev, ki so napovedane za leto 1968. S tem je bil dokončno odstavljen prvi predsednik indonezijske republike Sukarno, kateri je pred skoraj 22 leti razglasil neodvisnost dežele in imel vsa ta leta v rokah državno vodstvo.

BERN. — Kot veliko „senzacija“ je zahodni tisk objavil vest, da je hčerka bivšega sovjetskega voditelja Stalina Svetlana Alelujeva med svojim bivanjem v Indiji zaprosila pri ameriških oblasteh za politično pribežališče. Iz Indije je Svetlana potovala v Švico, kjer so ji dovolili trimesečno bivanje. Sovjetski komentatorji so v tej zvezi ugotovili, da je Svetlana Alelujeva potovala v inozemstvo z veljavnim pošnim listom in je torej povsem njena zadeva, kako dolgo hoče ostati v tujini. Ameriški zunanji minister Ruski je poudaril, da so bili politični aspekti te zadeve močno pretravani.

NEW YORK. — Generalni sekretar OZN U Tanu je obvestil članice svetovne organizacije, da se bo izredno zasedanje glavne skupščine začela 21. aprila. Na tem zasedanju bodo razpravljali o prihodnosti jugozahodne Afrike in o mirovni akciji sil OZN. V prvem vprašanju gre za to, da bi upravno nadzorjem jugozahodne Afrike odvzeli južnoafriški republik, ki se kljub pozivom svetovne organizacije noče odreči svoji rasistični politiki.

BONN. — Zahodnonemška neonacistična NPD se je znašla v fazi notranjega razkola. Najprej je predsednik stranke Thiel izključil podpredsednika Thaddena in vrsto drugih funkcionarjev, nato pa je vodstvo stranke to izključitev preklicalo in namesto Thaddena izključilo Thielena, medtem ko je predsednik NPD v Berlinu Ehlers podal ostavko z utemeljitvijo, da je stranko zajela nevarna „radikalizacija“.

KINSHASA. — Posebno vojaško sodišče je prejšnjega predsednika kongoške vlade Cdebeja zaradi veleizdaje v odsotnosti obsodilo na smrt in zaplenilo njegovo premoženje.

WASHINGTON. — Ameriški predsednik bo jutri odpoval na pacifiški otok Guam, kjer bo s svojimi najvišjimi političnimi in vojaškimi svetovalci razpravjal o vojni v Vietnamu. Podpredsednik Humphrey je o tem sestaniku dejal, da bodo proučili „boj proti agresiji“ in poskušali najti pot do „častne rešitve“.

DRAVOGRAD. — Labofski župan Hans Pircher je bil minulo soboto na obisku v Dravogradu, kjer je bil gost predsednika dravogradske občinske skupščine Franca Kanduca. Tako medsebojni obiski predstavnikov avstrijskih in jugoslovanskih obmejnih občin so postali že trajna ureditev ter bistveno prispevajo k sporazumnemu reševanju številnih drobnih problemov med obema državama.

BUDIMPESTA. — Madžarski zunanji minister Janos Peter je izjavil, da bo Madžarska sprejela ponudbo bonške vlade, naj bi navezala diplomatske stike z Zahodno Nemčijo, takti, „ko bo čas za to“ in ko bo takšna poteza v prid resničnim koristim miru in evropske varnosti. Glede sodelovanja med podonavskimi državami je Janos Peter dejal, da madžarska vlada med temi državami želi takšno odnosa, ki bi pomagali utrditi mednarodni položaj na širšem področju. Po njegovem mnenju bi taki odnosi podonavskih držav lahko prispevali k pripravi evropske konference o varnosti.

WASHINGTON. — Po 37 letih službovanja je žel v pokaj tolmач in prevajalec pri geografskem društvu Norvežan Nygard, ki si je v mladih letih zadel življenjsko nalogo, da se bo naučil 50 jezikov. Ob upokojitvi Nygard ni zadovoljen sam s seboj, ker se je naučil „samo“ 30 jezikov: med drugim obvlada tudi mongolščino, tibetansko in sanskrit. Na stara leta se namerava vrniti v domovino, da bi se posvetil učenju arabiščine.

NEW DELHI. — Indija se bo posvetovala z različnimi državami, ki nimajo atomskega orožja, da bi sprejele skupno stališče do sporazuma o prepovedi iziranja jedrskega orožja, o katerem zdaj razpravljajo v Zenevi. V ta namen bo sekretar indijskega zunanjega ministva obiskal Kairo, Beograd, Rim, Dunaj, Stockholm in druge evropske prestolnice, nato pa bo potoval v Zenevo.

DARMSTADT. — Javni tožilec v zahodnonemškem mestu Darmstadt je izjavil, da je vložil tožbo proti skupini desetih bivših SS-ovcev, ki so obtoženi, da so sodelovali pri množičnem ubijanju Rusov in Židov med drugim tudi pri pokolu 34.000 ljudi pri Kijevu leta 1941. Obtoženi so pripadali posebnemu poveljstvu „4-a“, ki je med nacistično zasedbo usmrtilo okrog 80.000 ljudi. V času od januarja 1941 do pomladi 1942 so obtoženi sodelovali pri 21 množičnih pokolih. Na obravnavo bodo poklicali 130 prič.

LONDON. — Komisija zveznega izvršnega sveta za kulturne stike s tujino je podarila vodilnim britanskim univerzam zbirke knjig sodobne jugoslovanske literature. Zbirke knjig je katedram za slavistiko na univerzah v Londonu, Nottinghamu in Oxfordu izročil jugoslovanski veleposlanik Ivo Sarajčić. Prihodnji mesec pa bo takšno darilo prejel tudi slavistična katedra univerze v Cambridgeu.

PARIZ. — Francoski obrambni minister Messmer je v „slovesni izjavi“ po televiziji naglasil, da je Francija pripravljena odreči se jedrskemu orožju, če se mu odrečejo tudi vse ostale države, ki razpolagajo z njim. Pri tem je minister Messmer dal indirektno razumeti, da govori v imenu predsednika republike.

Neaktivnost vlade

Neaktivnost vlade pri reševanju perečih gospodarskih vprašanj je bila koncem minulega tedna predmet ostre kritike poslancev socialistične stranke v parlamentu. Pri tem so socialistični poslanci naglašali, da so letos cene narasle že za 4,3 odstotka, ne da bi vlada proti temu kaj ukrenila.

Tega očitka so se hoteli poslanci ÖVP otresti s predlogom, da bi z zakonitim ukrepom pustili zaslužke za eno leto „zamrznili“, kar pomeni, da eno leto ne bi bilo mogoče doseči nobene korekture zaslužkov. Socialistični poslanci so pristanele na ta ukrep postavili pod pogoj razvoja na fronti cen. Če istočasno tudi cene ne „zamrznejo“, ne more biti govora o „zamrznjenju“ zaslužkov.

Električni daljnovod med Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo

Minuli teden je bila na Dunaju seja regionalne skupine za koordinacijo proizvodnje in prenosa električne energije med Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo SUDEL. Na seji so obravnavali vprašanje daljnovoda 220 kV, ki bo povezoval jugoslovansko omrežje iste napetosti z omrežjem Avstrije in Italije. Projekt tega daljnovoda imenujejo „zanka SUDEL“. Dogovorili so se, da bo ta daljnovod speljal od velike kazaške transformatorske postaje Na selu v občini Št. Peter na Vašinjah do Podloga pri Celju, od tam pa čez Kleče in Divačo do Padrič pri Trstu ter dalje do postaje Soverzene v Italiji in Lienza na Vzhodnem Tirolskem.

Čez daljnovod 220 kV iz Podloga do postaje Cirkovci in dalje do Mraclina ter od

Divače do Matulj bo zanka povezana z ostalim jugoslovanskim omrežjem, ki je v veliki meri že dograjeno. Tudi za gradnjo „zanke SUDEL“ ni več posebnih tehničnih ovir. S tem so dani pravzaprav osnovni pogoji, da bo projekt izdelan v predvidenem roku do 30. junija. S tem daljnovodom bosta Jugoslavija in Italija priključeni na omrežje zahodnoevropskih držav Unije za koordinacijo proizvodnje in prenosa električne energije UCPTA.

Možnost izmenjave električne energije bo znašala do 300 MW enega partnerja z ostalima dvema. Razširitev transformatorskih postaj bo izvedla vsaka od držav sama. Prihodnja seja pododbora skupine SUDEL bo 27. junija 1967 v Ljubljani.

ZVEZNI PREZIDENT JONAS OPOZARJA:

Vlada nosi odgovornost za gospodarski razvoj

Ob priložnosti otvoritve dunajskega pomladanskega velesajma je zvezni prezident Jonas spregovoril resne besede v zvezi z gospodarskim razvojem v naši državi. Ko se je v svojem govoru bavil z znamenji stagnacije in pojavi krize v gospodarstvu, zlasti pa v zunanji trgovini, je zvezni prezident pozval vse odgovorne kroge, da sodelujejo pri odpravi pojavov slabosti v gospodarstvu. Pri tem je posebej pohvalil pobude, ki so jih v tej smeri dali socialni partnerji, zlasti pa Zveza avstrijskih sindikatov in zvezna gospodarska zbornica. „Vrhovna odločitev in odgovornost vendar pripada zvezni vladi“ je ta del govora zaključil zvezni prezident in s tem resno opomnil vlado, da svoje odločitve vse predolgo zavlčuje in da se vse prepovršno bavi z reševanjem perečih gospodarskih vprašanj.

Kakor znano, je sosvet za gospodarska vprašanja pri zvezni vladi že pred tremi tedni izročil vladi svoje predloge za stabilizacijo gospodarskega razvoja v državi. Predlogi tega sosveta, ki ga sestavljajo predstavniki treh zbornic, zveze sindikatov in drugi predstavniki, so vendar šli v mizne predale, ker si ÖVP o njih sama ni edina. V četrtek minulega tedna jih je sicer vlada skupno s predsedniki treh zvez ÖVP obravnavala za zaprtimi vrati, toda tudi pri tem ni prišlo med navzočimi do soglasja. „Mačka iz žaklja“ je vendar spustil ob otvoritvi dunajskega velesajma vicekancler Bock, ko je dejal, da more vlada gospodarsko usmerjati le poddržavljeno industrijo, energetsko gospodarstvo in državni proračun, da pa ne sme usmerjati privatnih podjetnikov in konzumentov.

Slovenska književnost se je uvrstila kot popolnoma enakovredna v književno zakladnico človeštva

Predvsem moramo vedeti, da se današnji slovenski slovstveni razvoj bistveno razlikuje od tistega, ki smo ga poznali v preteklosti. V naši zavesti morda še vedno živi podoba o sicer umetniško dragoceni, toda neznan, z žrtvami izbojevan in od peščice pisateljev ustvarjeni slovenski književnosti, ki se je morala skozi dolga desetletja bojevati za priznanje, za svoj prostor na soncu, za svojo podobo in za svoj obstoj. Tako je resnično bilo v preteklosti in hvaležni moramo biti tistim, ki so vztrajali pri svojem pisateljskem poklicu in ki so kljub življenjskim tegobam vendarle v umetniški besedi uresničevali slovensko misel. Če ne bi bilo njihovega dela in njihove vztrajnosti, bi danes najbrž ne mogli z veseljem ugotoviti, da se je položaj slovenske književnosti bistveno predruščil, predruščil tako, da se je močno izboljšal.

Dandanes ne moremo namreč več govoriti o skromni, neznan književnosti, književnosti majhnega in z vseh strani ogroženega naroda, ki zaradi svoje neznanosti ne more tekmovali s književnostmi velikih narodov. Ob širokem razmahu književnega ustvarjanja doma, ob svobodnem ustvarjalnem ozračju, v katerem se slovenska književnost danes poraja, ob visokem številu današnjih književnih ustvarjalcev je še posebej pomembno to, da je naša slovenska književnost že postala last Evrope in širokega sveta, da je prestopila nekdanje ozke meje in se kot popolnoma enakovredna vrstnica uvrstila v književno zakladnico človeštva.

Slovenske pesmi, povesti in romani so prevedeni v številne jezike, tiskajo in berejo jih tako v deželah na vzhodu in na zahodu in od vsepovsod se oglašajo glasovi priznanja in občudovanja. Tujina namreč te književnosti ni poznala in zdaj, ko se ji je odkrila, ne more prikriti velikega presenečenja nad tem, da ima lahko tako majhen narod, kakršen je slovenski, tako bogato in dragoceno književnost. Najboljši tuji poznavalci lepe besede so slovenskim umetnikom, pa naj bo to Prešeren, Cankar, Župančič, Murn, Kosovel, Prežihov Voranc ali pa še živi, sodobni slovenski pisatelj, priznali umetniško čeno in enakovrednost, tako da danes že lahko govorimo o slovenski književnosti kot sestavnem, popolnoma enakovrednem delu velike evropske in še večje svetovne književnosti.

Po zadnji vojni, še zlasti zadnjih deset let je bilo ravno na področju uveljavitve slovenske književnosti v tujini izredno mnogo storjenega in dragoceni uspehi niso iz-

sano, kot je današnje. Za površno ponazoritev naj zadostujeta dva podatka:

● Društvo slovenskih pisateljev združuje danes že nad 160 pesnikov, pisateljev, dramatikov, kritikov in esejistov.

● Ne mine skoraj teden, da ne bi izšlo novo izvorno delo slovenskega pisatelja.

Oba podatka govorita o tem, da je slovenska književno življenje že navzven, na površini in po obsegu zelo razgibano, živo bolj kot kdajkoli doslej. Toda same suhoparne številke ne povedo mnogo o resnični notranji vsebini tega razgibanega književnega odbobja: dejstvo je namreč, da niso vsa dela enakovredna in da je njihova umetniška cena različna. To je popolnoma

ostali. Pri tem je zanimivo, da tujina najlepše sprejema in najbolj ceni ravno tista dela, ki so najbolj slovenska, ki opisujejo slovensko zemljo in življenje slovenskega človeka, hkrati pa v tem izrazito slovenskem okolju izpovedujejo globoke, splošno človeške resnice. To

Kakor obširneje poročamo na četrti strani današnje številke, je Slovenska prosvetna zveza v sodelovanju s krajevnimi prosvetnimi društvi ob koncu minulega tedna spet priredila vrsto literarnih ur, kjer so iz svojih del brali sodobni slovenski pisatelji in pesniki Mira Miheličeva, Janez Menart, Tone Pavček in Tone Kumtar.

Kot v vod v neposredno srečanje s stvaritvami sodobnih slovenskih pisateljev in pesnikov pa je literarni kritik in esejist Mitja Mejač podal kratak pregled o razvoju slovenske književnosti ter o njenem današnjem položaju v evropski oziroma svetovni literaturi. Z avtorjevim dovoljenjem ta zanimivi pregled objavljamo tudi v našem listu.

Uredništvo

pomeni, da nas tujina ne ceni in nas najbrž tudi v prihodnje ne bo cenila zaradi posnemanja tujih leposlovnih izumov, ampak da slovensko misel in besedo spoštuje ravno zaradi njene izrazite slovenske izviritosti, zaradi njene slovenske enkratnosti.

Ta vključitev slovenske književnosti v mogočno družbo književnosti vsega sveta je torej že ena izmed poglobitvenih značilnosti današnjega književnega razvoja. Druga takšna značilnost zadeva samo podobo slovenske književnosti, njen današnji obseg in živahne tokove, ki poljejo v njej. Težko bi namreč v preteklosti našli obdobje, ki bi bilo v slovenski književnosti tako razgibano, živahno in živopi-

naravno in čas, ki je bil in bo neizprosno sodnik, izroča prihodnosti zgolj tista dela, ki so resnično zrela in umetniško bogata. In če zaupamo času, potem smo lahko veseli, da premore sodobna slovenska književnost že danes vrsto takšnih dragocenih del, ki so uspešno prestala težko preizkušnjo v povojnem obdobju. Teh del in pisateljev, ki so jih napisali, ne bi naštevati; seznam bi bil predolg in utrudljiv, pomembno pri tem pa je vendarle dejstvo, da je sodobna slovenska književnost tudi po obsegu danes enakovredna književnostim drugih narodov in da dandanašnji ni več težko najti v slovenskem leposlovju resnično dobrega umetniškega dela. Nasprotno je res, da je po-

goslo zelo težko izbirati med enakovrednimi, enako dobrimi deli.

Tudi sama podoba slovenske književnosti se dandanašnji naglo spreminja in ob številnih živahnih tokovih, ki jo oblikujejo, postaja njen razvoj vse hitrejši in burnejši. Tudi vsebinsko slovenska književnost ni enolična in utrudljiva. V povojnem obdobju je doživela vrsto notranjih premikov in notranjih sprememb, ki so temeljito spremenili njeno podobo, kakršna je ostala v naši zavesti iz preteklosti.

Predvsem je slovenska književnost doživela temeljito pomladitev; v povojnih letih so vanjo vstopili novi rodovi, mladi in najmlajši, in vsak izmed njih je prinesel novo občutje sveta in novo besedno mojestvo. Tokovi, ki vznemirjajo književnost dogajanje v svetu, vznemirjajo tudi slovensko besedo: od realizma, ki je prevladoval takoj po vojni, se je v slovenski sodobni književnosti zvrstilo mnogo smeri in slogov, živelo skupaj in se med seboj bojevalo za prvenstvo. To pomeni, da slovenska književnost nikakor ni zaprta v svojem krogu, ampak na široko odprta v svet, od koder sprejema nove in nove ustvarjalne pobude. V njej je živa tradicija, oprta na preteklost, požlahtnjena s sodobnimi spoznanji; živijo moderni tokovi, ki so sicer še vedno povezani s slovensko preteklostjo, a vendarle v iskanju nove vsebine in nove besede mnogo bolj drzni in nestrpni; žive pa tudi že poskusi najmlajšega rodu, ki se drzno odtegujejo vsemu, kar naj bi bilo staro in ižejejo popolnoma nove okvire za svojo izpoved.

Danes je težko reči, kateri izmed teh slovstvenih tokov pomeni najbolj ustrezno umetniško rešitev in kateremu bo izrekla priznanje prihodnosti. Marsikaj že zdaj odpada kot prenaglo dozorel pa tudi kot prezorel sad; pomembno pa je vendarle, da pozna današnja slovenska književnost najrazličnejše smeri, tokove in gibanja, da se preizkuša v njih in da vsi ti tokovi žive med seboj v ustvarjalni strpnosti, pa tudi umetniškem tekmovanju. Pomembno je dejstvo,

● da sodobna slovenska književnost ne stoji na mestu, ampak da v njej vro živi ustvarjalni tokovi;

● da ta književnost ni ozkosrčna, ampak razpefa med ustvarjalnimi skrajnostmi; in navsezadnje,

(Dalje na 4. strani)

KULTURNE DROBTINE

● Prejšnji teden je izšla nova številka „Mladega roda“, žolskega lista za korotko mladino. Velik del pesmi, povesti in člankov pripoveduje o pomladi, poleg tega pa vsebuje številka tudi poseben članek o Karnalski dolini ter o ljudski pesmi. Dvojnica številka za mesec marec in april obsega 32 strani in stane samo 3,50 lit.

● Tudi svetovno znana Metropolitan Opera v New Yorku se bori z velikimi finančnimi težavami, ki so se po preselitvi v novo poslopje le še povečale. Računajo, da se bo primanjkljaj do konca sedanje sezone povzročil na 6,25 milijona dolarjev. Izhod pa vidiho le v veliki nabalralni akciji, ki naj bi zajela vse ljubitelje tega gledališča. Da bi izdatke znižali, so se odločili za razne varčevalne ukrepe. Tako je bilo za prihodnje leto odpovedano tradicionalno gostovanje lurneške skupine Metropolitan Opere, poleg tega pa bo uprava namestila izvedence za racionalizacijo.

● Slovenski štirinajstnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja „Naši razgledi“ je obhajal 15-letnico izhajanja. Ob tej priložnosti je izšla jubilejna številka, ki na 32 straneh prinaša vrsto zanimivih člankov o aktualnih dogodkih doma in po svetu. Proslave, ki jo je uredniški odbor „Naših razgledov“ priredil za sodelavce lista, so se udeležili tudi visoki predstavniki političnega in družbenega življenja Slovenije.

● Letos bodo v Jugoslaviji obhajali 400-letnico smrti velikega komediografa Marina Držiča. V hiši v Dubrovniku, kjer je Držič živel in ustvarjal, bodo ustanovili poseben spominski muzej; ob prazni 17. aprila bodo v atriju umetniške galerije v Dubrovniku postavili Držičev spomenik, ki ga je izdelal slavni kipar Meštrovič; Jugoslovska akademija znanosti in umetnosti pa v sodelovanju z Matice Hrvatsko pripravlja dokumentacijsko razstavo, ki bo predstavila življenje in delo Marina Držiča.

● V Leningradu so našli odlomke starega grškega evangelija, in sicer dva lista na pergamentu. Dragoceni dokument so odkrili v neki ruski fiskalni knjigi iz 18. stoletja, katero so restavrirali.

● V galerijskih prostorih Mestne hiše v Kranju je bila prejšnji teden odprta zanimiva razstava o parizanskem tisku, tehnikah in tiskarnah na Gorenjskem. Razstava obsega okrog 160 fotografij, nad 200 izvodov različnega parizanskega gradiva (letake, lepake, časopise in brošure) ter številne predmete grafičnih tehnik.

● Iz Kalta poročajo, da je prof. Walter Emery z londonske univerze, ki že tri leta koplje v Sahari pri Kalru, našel sveto grobnico Imhotepa (Eskulapa), boga medicine, arhitekture, magije in modrosti. Strokovnjaki sodijo, da bo odkritje „vneslo revolucijo“ v sodobno pojmovanje medicine in zdravljenja. Zgodovinarji pravijo Imhotepu tudi Leonardo starega Egipta.

● Ob 100-letnici rojstva slavnega dirigenta Arturo Toscaninija bodo v Italiji velike proslave. Milanska Scala bo velikega umetnika proslavila 25. marca, istega dne bodo v Parmi odprli muzej v hiši, v kateri se je Toscanini rodil, medtem ko bodo v gledališču Regio izvajali koncertna dela, ki so mu bila najljubša.

● Od 14. do 17. aprila bo v Skopju prvi festival jugoslovske narodne glasbe z radija. Na tej doslej največji manifestaciji folklorne glasbe v Jugoslaviji bo sodelovalo mnogo uglednih instrumentalnih in vokalnih zborov ter solistov. Festival bodo neposredno prenašale vse radijske postaje, televizija pa bo prenašala zaključni del prireditve.

Slovenska manjšina v Italiji in njeni današnji problemi

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Tokrat prinašamo zadnji del poročila, ki ga je o položaju slovenske manjšine v Italiji in njenih današnjih problemih podal predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu Boris Race na skupnem posvetovanju osrednjih organizacij slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Jugoslaviji. Prihodnjic pa bomo začeli na tem mestu ponatiskovati poročilo o aktualnih vprašanjih italijanske etnične skupine v Jugoslaviji, ki ga je na omenjenem posvetovanju podal predsednik Unije Italijanov za istrsko in Reko prof. Antonio Borme. V zadnjem delu poročila o položaju slovenske manjšine v Italiji je rečeno:

Med najbolj učinkovite instrumente za obrambo koristi manjšin spadajo njihove avtonomne osrednje manjšinske organizacije. O vlogi osrednjih organizacij je bilo mnogo govora na zadnjem zasedanju glavnega sveta Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Kljub temu čutimo potrebo, da nekatere misli ponovimo. Omalovaževanje vloge take osrednje organizacije po nekaterih političnih in upravnih činiteljih predvsem na Tržaškem ne daje najboljšega spričevala tistim, ki tako mislijo in ravna. Prvi trdijo, da se vse politično življenje razvija v strankah in v medstrankarskih dogovorih in da že torej stranke same skrbijo, da se manjšinski problemi rešujejo, za druge pa so take organizacije »zasebne«.

Če bi stranke naše probleme res reševale, torej rešile, ne bi bilo treba manjšinskih organizacij. In prav zaradi tega, ker se problemi ne rešujejo, odnosno se rešujejo po polzevo in pomanjkljivo, se potreba po teh organizacijah vsiljuje sama po sebi. Če ne bi bilo teh, ki jih nimamo, bi nastale druge. Zato so nenadomestljivo sredstvo za obrambo interesov manjšine. Izkušnje so pokazale, da vodi do enakopravnosti manjšine samo njena aktivna prisotnost

kot celote, zastopane po osrednjih avtonomnih organizacijah, ki opozarjajo, reagirajo in terjajo.

Urejevanje problemov narodnih manjšin je preveč občutljivo in zadene preveč njihovo življenjsko jedro, da bi ga mogli prepustiti samo občasnim dogovorom med strankami tudi zaradi tega, ker so taki dogovori časovno omejeni, obsegajo praviloma le obrobna vprašanja in konec koncev spreminjajo lahko manjšino v objekt in drobiž za poravnavanje medsebojnih računov.

Današnja zahteva slovenske manjšine je, da se njena vprašanja globalno rešujejo v smislu republiške ustave, deželne statuta in mednarodnih dogovorov po poti in na način, ki se bo izkazal za najbolj primerne. Toda je bkerati utemeljena tudi zahteva, da mora pri takem reševanju biti manjšina aktivno udeležena preko svojih organizacij.

Kdor torej tem organizacijam odreka zgoraj opisano funkcijo, dokazuje, da podreja vse interesom lastne stranke, da je torej v skrajnosti tudi proti reševanju, če to njegovi stranki ne bi koristilo, da je za reševanje po kapljicah, ker dogovori med strankami obsegajo

omejeno število problemov, ki naj bi se reševali. Da hoče imeti mir za vso dobo veljavnosti dogovorov glede vprašanj, ki jih medstrankarski sporazumi ne obsegajo, ki pa so za manjšino življenjske važnosti. In prav zaradi tega, ker je v naravi manjšinske organizacije, da neresena vprašanja neprestano postavljajo v ospredje, so za nekatere politike te organizacije nadležne, zato je najbolj enostavno, če jih skušajo izločiti s preprostim odrekanjem pristojnosti.

Definicija, da so manjšinske organizacije »zasebne«, je, milo rečeno, neumestna, ne samo zato, ker pomeni taka oznaka omalovaževanje vseh organizacij od političnih strank navzdol, ampak tudi zato, ker je najbolj lagoden način izločiti »nadležnega« sogovornika. Tako omalovaževanje ima ob istočasnih občitkih, da se manjšina »zapira sama vase«, svoj izvor delno v zgoraj opisanih stališčih, predvsem pa v težnji, da ne bi bilo treba prevzeti nikakih obveznosti.

Moramo takoj dodati, da je v Gorici v tem pogledu nekoliko drugače, zato ti občitki niso namenjeni v celoti goriškim činiteljem.

Misel, ki je bila izražena na našem srečanju pred dvema letoma, da se obe zvezi zavzemata za čimboljše odnose med obema mejnima državama Jugoslavijo in Italijo in za čim tesnejšo povezavo med obema mejnima področjema, je v tem času dobila konkretno obliko v večji sprostivni prehajanja meje in v krepitvi gospodarskega sodelovanja. Prav v intenciranju gospodarstev na obeh straneh meje vidimo jamstvo za trajnejšo in močnejšo povezavo, kajti medsebojna gospodarska odvisnost bo poglobila tudi medsebojno spoštovanje, kar se bo nujno moralo odražati tudi v odnosu do manjšin.

Tudi z vztrajnim ponavljanjem, da je treba zadovoljiti vse zahteve in potrebe manjšin,

šin, prispevamo k ustvarjanju pogojev za tesnejše in iskrenejše sodelovanje med obema državama. Kajti neresena manjšinska vprašanja so lahko resna ovira za večje zblizanje.

Razmeroma plodno dejavnost slovenskih organizacij v Italiji je treba brez dvoma v prvi vrsti pripisati specifičnemu položaju manjšine, za katero predstavlja kulturna, športna, strokovna in podporna dejavnost tudi obrambo lastnega obstoja. Nibče pa ne more zanikati, da to delovanje ne bogati tudi celotnega okolja, v katerem slovenska manjšina živi. Se pravi da delovanje slovenskih kulturnih ustanov prispeva k rasti splošne kulturne ravni prebivalstva.

Slovenske podporne organizacije omogočajo študij številnim slovenskim dijakom in študentom, s tem da jih podpirajo, kar pripomore k dvigu izobraževalne ravni celotnega prebivalstva. Isti zaključki veljajo tudi za bogato športno delovanje slovenske mladine.

To želimo poudariti prav ob današnjih prilikih, ker niso žal vsi napore pripadnikov manjšine ocenjevani tudi iz tega splošno koristnega vidika, saj je prav vidik, da manjšina pomeni obogatitev okolja, v katerem živi, danes v svetu že splošno osvojen.

Prepričani smo, da napor, ki jih vlagamo na občnih zborih, podobnih srečanjih in v tisku, zato da bi prepričevali vse tiste, ki imajo možnost in dolžnost, da urejujejo naše zadeve, niso zaman.

Obračamo se na ljudi, za katere vemo, da jim demokratično prepričanje ne bo dovoljevalo, da bi se zadovoljevali s stanjem, v katerem bi del njihovih sodržavljancev moral živeti okrnjeno življenje. Moč in pravičnost, še dalje vztrajati v tem našem poslanstvu, črpamo prav iz globoke vere v človeka in v pravičnost in upravičenost stvari same.

Zveza slovenskih žena ima plemenite in odgovorne naloge

Za mednarodni praznik žena 8. marca je Zveza slovenskih žena povabila slovenske žene in matere na svoj občni zbor, kateremu je v dijaškem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu sledilo prijetno družabno srečanje. Zelo lepo obiskanega srečanja naših žena se je udeležila tudi soproga jugoslovanskega generalnega konzula v Celovcu, g. ing. Vilma Pirkovič. Pred občnim zborom pa je odbor Zveze slovenskih žena obiskala delegacija skupine 120 žena iz Slovenije, ki je bila ta dan na izletu na Koroškem. Poleg iskrenih pozdravov koroškim slovenskim ženam je odboru izročila lep šopek slovenskih nageljnov.

Na občnem zboru je govorila predsednica Milena Gröblacherjeva o delu in nalogah Zveze slovenskih žena in o nalogah slovenskih žena na Koroškem sploh. V svojem govoru je postavlila vzgojo mladine v naprednem narodnem duhu in v državljanjski zavesti kot glavno nalogo vsake slovenske žene. Ta naloga ni občasna ali enodnevna, ta naloga je trajna, potrebno pa je, da se je

Jutri 18. marca 1967 je v zvezi z zaključkom drugega tromesečja od 13. do 16. ure na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu

„Dan staršev“.

slovenska žena na Koroškem vsak dan znova zaveda. Druga plemenita naloga slovenske žene na Koroškem je v stalnem prizadevanju za mirno sožitje in prijateljstvo doma in v svetu, kajti samo v miru je

mogoče ustvarjati bodočnost in vzgajati mladino tako, da bo imela od tega trajne koristi. Težka vojna in poveljna leta so nam pokazala in nas naučila, da raste novo življenje samo tam in da samo tam lahko soustvarjamo, kjer se dobro počutimo, kjer smo radi in kjer nam družba daje občutek, da spadamo v njene vrste.

Po teh načelnih mislih je podrobno govorila o nalogah Zveze slovenskih žena in slovenskih žena na Koroškem sploh, pri čemer se je bavila s problemi vzgoje mladine v času, ki postavlja pred nas vedno nova vprašanja. Načela je tudi pereča vprašanja dvojezičnega pouka na naših šolah in ob koncu nakazala potrebo večjega uveljavljanja žena v prosvetnih društvih.

Po krajši razpravi so sledile volilne zvezine odbora, pri čemer je dobil dosednji odbor s predsednico Mileno Gröblacherjevo ponovno zaupnico občnega zbora. Podpredsednici sta spet Helena

Kuhar in Lojzka Boštjančič, tajnica pa Ančka Kokotova.

Službeno zadržani predsednik ZSO, dr. Franci Zwitter je poslal občnemu zboru čestitke in želje naše osrednje organizacije, ki so bile prebrane, nakar so se naše žene v prijetni družbi pogovorile o svojih vprašanjih današnjega časa. Posebne pozdrave pa so s svojega občnega zbora poslale dolgoletni aktivni članici Ani Einspieler — Črnijevi mami v celovško deželno bolnišnico z željo, da bi kmalu okrevala in spet slopila v njihove vrste.

Spodbudne ure s slovenskimi književniki

Po daljšem presledku so nas koncem tedna spet obiskali slovenski pisatelji in pesniki. Tokrat so prišli med nas f. č. predsednik Društva slovenskih pisateljev Janez Menart, Mira Miheličeva, Tone Pavček in Tone Kuntnar ter literarni kritik Mitja Mejak. Le-ta nas je v Celovcu, v Bilčovsu, v Pliberku in v Selah seznanil z razvojem slovenske književnosti v zadnjih letih, navzoči pesniki in pisatelji pa so brali svoja dela. V Pliberku sta se jim predstavila naša pesnika Milka Hartmanova in Valentin Polanšek. Literarne ure so bile deležne velikega zanimanja, predvsem med mladino, kar je bilo posebno razveseljivo.

Pesniki in pisatelji, ki so bili med nami, so nam prinesli na uho lepo slovensko besedo, umetniško sodobno oblikovano in povezano iz njihove človeške notranjosti, iz najglobljih misli in čustev, ki človeka prevzamejo če jih sliši, ki povzdigne njegovo srce. S svojimi deli so položili pred nas nov dokaz, da dodajajo sedanji književniki v bogato zakladnico slovenskega leposlovja nove in vedno lepše dragulje. Tako se ta zakladnica čedalje lažje meri z literarnimi stvaritvami velikih narodov. Ti narodi s strastno ljubeznijo do resničnih literarnih lepot naravnost hlastajo za prevodi slovenskih knjižnih del.

Pravzaprav vsi še mladi, gledajo na vsebinsko bogate in umetniško dozorele svoje stvaritve. Vsa-

ka pesem Janeza Menarta zdrami in potegne, je krepka, realistična in satirična, vseeno, iz katere njegovih zbirk je vzela, iz Pesmih štirih, iz Prve jeseni, Časopisnih stihov, Belih pravljic ali pa iz Semaforjev mladosti. Mire Miheličeve dela prevzemajo mestnega človeka enako, kot podeželskega. Po igrah Svet brez sovraštva, Operacija in Ogenj in pepel, po katerih jo poznamo, se nam je predstavila kot dozorela sodobnica, polna realizma, ki je medtem napisala igro Ure naših dni, romane April, Hiša večera, Mladi mesec, Mavrica nad mestom in Mala čarovnica ter zbirko črtic Vrni se moj mili Ariel.

Tone Pavček in Tone Kuntnar, prvi hvaležen sin Dolenjske, drugi z zemljo srčno povezan Šta-

jerc okoli Konjic. Iz pesmi obeh puhti še sveža or, vendar gledata na zemljo in svet ter na človeka in njegov vsakdanji kruh z zrelem razumom današnjega časa. Zbirka Vsakdanji kruh mladega Kuntnarja to ravno tako izpričuje, kakor pesmi starejšega Pavčka, zbrane v zbirkah Pesmi štirih, Sanje živijo dalje in Ujeti ocean. Tako je tudi razumljivo, da Pavček „meče v svet“ tudi pesmi za mladino. Pesmi iz njegovih otroških zbirk Maček na dopustu in Vrtiljak, Sanje živijo dalje tudi med našim mladim naraščanjem.

Ko nam misli tako uhajajo na preživete lepe ure izvirne umetniške besede med nami, znova zapopademo, kako ponosni moramo biti na našo materinščino in kako je prav in potrebno, da se je oklepamo, da govorimo o slovenski knjigi, da jo širimo med našim ljudstvom in da ji med svojimi štirimi stenami damo najlepše mesto in dovolj prostora. Zapopademo pa tudi znova, kako bedni in duhovno revni so spriči tega pisani „Kärntner Nachrichten“ s svojim neumnim vprašanjem „Ist die slovenische Sprache eine Fehlgeburt?“. K sreči je njim in bralcem, ki jih navdušujejo, zvon že odzvonil. Pod soncem kulture za nje ni več prostora.

Zgledna „Danica“ je imela občni zbor

Minulo nedeljo je imelo Slovensko prosvetno društvo »Danica« v St. Vidu v Podjuni svoj občni zbor. Na tem občnem zboru so društveniki lahko s ponosom pogledali na plodno društveno delo v letu 1966. Društvena igralska skupina ni bila nič manj aktivna, kakor je bil društveni pevski zbor. Igralska skupina je s svojim režiserjem Markom Markom dvakrat nastopila na domačem odru, gostovala pa je v Grbalji vasi, Žitari vasi, v Železni Kapli in v Vogrčah. V gosteh na domačem odru je imela igralske skupine iz Žitare vasi, iz Vogrč in z Jezerškega.

Društveni pevski zbor pod vodstvom Hanzija Kežarja se je predvsem uveljavljal na poletnih koncertih za turistične goste. Take koncerte je imel v St. Primožu, v Škocijanu, pri Seničniku in pri Kranju ob Klopinskem jezeru ter v Breznikovem campingu. Poleg tega je koncertiral še v Železni Kapli, v Črni, na Jezerskem ter na Dolenjskem v St. Jerneju in v Novem mestu. Poročilo odbora je bilo zgledno,

kakor je bilo zgledno delo »Danice«. Društvo je s svojim delom znova prineslo dokaz, da so v času avtomobila in televizije dani pogoji za društveno delo v prid ohranitve in gojitve slovenske besede in pesmi med našim ljudstvom, predvsem pa med našo mladino. Za svoje delo so odbor, pevec in igralci, zlasti pa društveni pevovodja in režiser želi zasluženo priznanje. Nadaljno društveno vodstvo je občni zbor zaupal v glavnem dosedanjemu odboru, prišlo je le do malenkostnih sprememb. Predsednik je spet Milan Hobel, podpredsednik pa Tonči Rutar, tajnik in njegov namestnik sta Franci Pegrin in Franci Polzer, blagajniške posle pa opravljata Matevž Artač in Foltej Rupit, knjižničarske pa Andrej Wutte in Ignac Hobel. Režiser Marko in pevovodja Kežar sta bila spet potrjena v svoji funkciji, za namestnika pevovodje pa je bil izvoljen Oto Wutte.

Občni zbor je bil povezan s prijetno družabnostjo, pri kateri je, kakor pri občnem zboru pridno sodeloval društveni moški oktet.

Slovenska književnost se je uvrstila ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

● da ni postarana, ampak da jo nenehno pomlajajo novi in novi rodovi.

Doživlja pa slovenska sodobna književnost še druge spremembe in premike. Eden izmed takšnih premikov je gotovo v sami snovi, ki je danes mnogo bolj pisana in različna od nekdanje. Če je bila v preteklosti slovenska proza v glavnem obrnjena h kmetu in je mestni prebivalec le težko našel njeno milost, se je po vojni podoba proze spremenila. Hkrati z značilno povojno spremembo slovenskega prebivalstva, ki se je vse bolj doseljevalo v mesta, tudi v slovenski prozi danes že prevladuje mestno okolje in mestno življenje. To pa pomeni, da je ta proza tudi mnogo bolj zapletena, saj ima največkrat opraviti z dovolj zapletenimi in modernimi mestnimi življenjem in mestnimi prebivalci in da torej zahteva od bralca večjo pazljivost in sodelovanje. Pripomniti pa je treba, da v slovenski prozi seveda tudi še danes živi slovenski kmet v vsej svoji prvinski povezanosti z zemljo in

hkrati z novimi življenjskimi izkušnjami, kakršne mu je pač prinesel današnji čas.

V težnji, da se slovenska književnost čim bolj posodobi, pa tudi v zvezi z novo snovno usmeritvijo in novimi življenjskimi občutji, je tudi sama slovenska beseda doživela velike spremembe. Dela, ki danes opisujejo mnogo bolj zapletene dogodke in doživeltja, prinašajo seveda tudi mnogo bolj zapleteno govorico. Sloj večine najboljših leposlovnih del — to velja še zlasti za pesmi — ni več preprost in že od vsega začetka razumljiv, kakršen je bil v preteklosti, ampak umetno spleten, barvit in pogosto hudo zavozlan. Nekateri pesniki in pisatelji brez dvoma v tej smeri pretiravajo, tako da je njihova dela skoraj nemogoče razumsko razvozlati; v najboljših delih pa je vendarle tudi govorica kljub svoji zapletenosti dovolj jasna, da jo bralec, seveda z voljnimi sodelovanjem, lahko občuti in doume. Nikakor pa današnja slovenska leposlovna dela niso tako lahko bra-

nje, kot so bila nekoč; treba se je vanje živeti, treba se jih je tudi navaditi, da lahko v njih občutimo pravo lepoto. Toda tudi ta sprememba leposlovne govorice pomeni, da slovenska književnost danes drži korak s časom in z umetniškimi razvojem po svetu.

Navsezadnje pa je treba omeniti še eden, morda najpomembnejši premik v sodobni slovenski književnosti: to je njena notranja svoboda, njena duhovna sproščenost. Danes slovenski pisatelj vendarle ustvarja v dovolj svobodnem ozračju in se ne počuti več ogrožen s te ali druge strani. Zato lahko piše in ustvarja resnično tako, kot

Misel o plemeniti človečnosti, o lepoti, o ljubezni do vsega, kar živi in ustvarja in kar to naše življenje plemeniti, je podedoval od svojih prednikov, od vseh tistih, ki so nekoč kot sinovi majhnega, neznanega in od vseh strani ogroženega naroda ustvarili živo in dragoceno umetniško izročilo; zdaj je njegova dolžnost, da v sodobnem, navzkrižju in nevarnosti polnem svetu to njihovo plemenito izročilo nadaljuje in da z zgledi iz življenja slovenskega človeka svetu izpoveduje vero v smisel človekovega življenja, v lepoto, v vse tisto, kar bi moralo nekoč, ko bo naš svet lepši in manj nevaren, pomeniti človeško srečo.

Tako pojmuje sodobni slovenski pisatelj svojo umetniško dolžnost; tako danes pojmuje poslanstvo slovenske književnosti.

Mitja Mejak

Grozen zločin pri Libučah

V soboto okoli 15.30 ure je šolski upravitelj Archer iz Šmarjete nad Pliberkom pri nabiranju zvončkov naletel v grmičevju zamočvirjenega travnika blizu Borovja na 38 letno epileptično Hildo Ebner in ugotovil, da je bila očitno umorjena.

Kakor je policijska in sodnijska preiskava tekom nedelje in ponedeljka ugotovila, je bila Ebnerjeva žrtev 25 letnega nasilneža Vinka Hartmana iz Slovenjega Gradca, ki je bil zaposlen v Pliberku in tam poznan

kot miren in vljuden fant. Imenovani, ki je bil že dvakrat v umobolnici, je hotel v soboto popoldne z avtobusom domov, a je v pliberškem stanovanju pozabil potni list. Na meji je stopil iz avtobusa in se vračal peš proti Pliberku. Med potjo je naletel na Ebnerjevo, jo posilil in zadušil, nakar se je zvečer odpeljal z vlakom v Slovenji Gradec, od koder se je v nedeljo zvečer vrnil v Pliberk, kjer ga je na postaji policija aretirala in kjer je pristal svoj zločin.

TO IN ONO

OD ŠMOHORA DO LABOTA

ŠMOHOR. — V nedeljo je na planini severno od Šmohora 150 metrov široki snežni plaz zasul 20-letnega kmečkega sina Manfreda Grolitscha in 20-letnega študenta Alexandra de Cillia. Oba sta pri tem zgubila svoje življenje. Dva nadaljna fanta sta nesreči ušla v zadnjem trenutku.

CELOVEC. — Kakor poroča uprava celovške konzumne zadruge je iz svojih donosov v letu 1966 plačala članom na blagovnih povračilih 2,1 milijona šilingov, kar je za 100.000 šilingov več kot leta 1965. S tem sta naraščajoča zmogljivost in pomen zadruge v korist potrošnikov znova dokazana.

GALICIJA. — V noči od petka na soboto je v Lenčah pogorelo gospodarsko poslopje kmeta Jožefa Kometerja. Pri tem je nastala škoda v vrednosti 900.000 šilingov. Ta škoda je tem huja, ker je bil kmet proti požaru prenizko zavarovan. Kmetijski delavec Franc Wenig je skoraj postal žrtev požara.

VELIKOVEC. — Po daljši, od časa do časa zelo burni razpravi je občinski svet mestne občine pred kratkim sklenil občinski proračun za leto 1967. Redni proračun predvideva 9.722.100 šilingov dohodkov in izdatkov, s čemer je za približno milijon šilingov višji od lanskega.

PLIBERK. — V Pliberku so v soboto položili k zadnjemu počitku grofa Georga Thurna-Valassino, lastnika gozdnega posestva in žage v Železni Kapli. Pokojni je umrl v tork minulega tedna v 67 letu starosti v Siciliji, kjer je bil na zdravljenju. Pokojni je bil zaradi svoje socialnosti in antifašističnega prepričanja povsod spoštovan in priljubljen.

DRAGO KUMER:

Učiteljica

Bil sem od sile navihan in muhast hlačman, nagajiva žilica mi ni dala miru; vse materine besede, pa tudi brezovka, nič ni pomagalo, vse je bilo zaman. Tak sem se znašel v četrtem razredu. Pri lenutih nisem bil nikoli. Dobro sem bral, poznal sem slovnico, računstvo mi ni delalo preglavic, zemljepis in prirodopis še manj, učitelji so bili z mano zadovoljni — seveda kar se je učenja tikalo. A glede vsega drugega sem jim delal velike preglavice; zdaj se je morala zagovarjati mati, zdaj očim, grozili so mi, da me bodo poslali v poboljševalni zavod, ali vse je bilo zaman. Tako je bilo, imel sem predobro glavo, zato sem imel za muhe časa na pretek; če se je med urami dalo z mano shajati, se ni dalo v odmorih, tam je bila prva beseda moja.

Prišlo je prvo redovanje. Učiteljica, ki je bila blaga in mila, znala je biti tudi stroga, nam je rekla, da bomo dobili izkaze.

Imela je navado, da je nagajivce, pretepače in druge take učence spraševala temeljiteje kot ostale. Spraševala me je in lovila, kjer se mi bo zataknilo, a se ji ni posrečilo. Bil sem vesel in tudi učiteljica ni godrnjala. Temeljito me je izpraševala. Za rede se torej nisem bal, edino vedenje me je skrbelo.

Kak dan preden smo dobili izkaze, je učiteljica po pouku, ko smo že pospravili in se postavili po dva in dva pred razredna vrata, pokazala name in rekla:

„Ti počakaj malo!“

Odšel sem v razred, drugi pa so odšli. Premišljeval sem, kaj sem storil žalega, zakaj me bo kaznovala.

Učiteljica se je vrnila, sedla je na stol in se zazrla vame. Imela je lepe črne oči, lepa blede lica, na glavi pa so se ji svetili lepi črni lasje. Drugače je bila visoke, vitke postave. Palice ni poznala, znala nas je ukrotiti z lepo besedo.

„Zakaj ste me zaprlj?“ sem jo vprašal.

„Saj te nisem zaprla,“ je rekla, „dolgčas mi je, pa sem te povabila, da bi mi bilo kratko.“

„Saj ni res, kaznovali me boste,“ sem gnal svoje.

„Kaj pa si storil hudega?“

„Danes že nič.“

„Le nič se me ne boj,“ je dejala in pokazala na stol, „bliže pridi in sedi.“

Vzel sem stol, sedel in jo gledal, ona pa mene. Vse to je trajalo precej časa; skraja

se mi je zdelo svečano, potem pa že malce smešno.

„Ti si dober učenec,“ je rekla čez čas, „samo vedenje ti kviri izkaz.“

„Saj vem — pa...“ sem začel, kakor da mi ni nič mar, a mi je beseda zastala.

„Kaj delajo starši?“

„Delavci so.“

„Kje imate hišo?“

„Nimamo hiše, v graščini smo.“

„Koliko imaš bratov in sester?“

Tako me je začela navrtavati, dokler ni vsega izvedela: za brata, ki služi nekje daleč in ki so ga vzeli pravzaprav za svojega; za sestro, ki prav tako služi in pravi, da bo šla v tovarno; za bratca in sestrico doma; za to, da sem nezakonski in za očima, pa tudi za to, kakšen je z mano, in za mater in tudi za to, kakšne skrbi ji delam ter da ji je večkrat težko zaradi mene.

Ulihnila je, me znova pogledala, čez nekaj časa pa dejala:

„Veš, fante, škoda zate! Iz tebe bi lahko bilo še marsikaj.“

Ne vem zakaj, ali meni je bilo vedno huje.

„Ali si lačen?“ me je zdaj vprašala.

Dala mi je žemljo, se mi opravičila, ker je bila že suha, a potem rekla, da bo že šlo, ker imam dobre zobe.

„Veš, ti nisi po srcu slab. Lahko bi bil drugačen, če bi hotel... No, kaj praviš?“

Povesil sem oči.

„Glavo pokonci in glej me v oči!“ je mirno zapovedala.

Pogledal sem jo, ona pa mene. Tisti trenutek se mi je zadelo, da ima lepe oči kot moja mati.

„Ali ne bi postal moj dobri prijatelj?“ me je vprašala.

Nisem vedel, kaj naj storim, še manj, kaj naj odgovorim. Za vse tisto, kar je bilo narobe med mano in učiteljico, za vse mi je bilo hudo. Nič naukov mi ni delila. Vstal sem in ji pogledal v oči. Zdelo se mi je, da stojim pred materjo.

„Ali mi obljubiš?“

Dal sem ji roko, ki jo je ona stisnila, da sem jo še sam slisnil, in začel nekaj govoriti, kako bom drugačen... vendar nisem nič pravega spravil iz sebe, preveč me je stiskalo v grlu. Tako je bilo, kakor sem bral o takih trenutkih v knjigah. Zatem vem, da mi je rekla, naj o tem, kar sva se domenila, ne pripovedujem okrog, in potem sem šel. Pri vratih sem se še enkrat ozrl in zazdelo se mi je, da so v tistih lepih črnih očeh bile solze. Zaprl sem vrata, zunaj stisnil pesti in se zaklel:

„Od danes naprej bom drugačen človek!“

Morje, galeb in ladje

Naveličal se je mladi galeb življenja ob obali. Presedali so mu vsakdanji poleti v bližnje pristanišče, kjer se je s tovariši kričeče pulil za ostanke, ki so jih mornarji metali v morje.

Zaželel si je samote.

— Na odprto morje poletim. Daleč, tako daleč, da bova sama, morje in jaz, si je dejal.

In še isti večer je zapustil skalnato obalo.

Letel je počasi in vztrajno v smeri, kjer je videl, da je potonila velika žareča krogla. Pod njim so hitele ladje v pristanišča. Na valovih so se poigravali odbleski luči osamljenih svetilnikov. Potem je bil sam z mrmrajočim morjem in zvezdnatim nebom.

Sonce je z zlato lučjo napovedalo svoje rojstvo in se zleknilo na gladino. Galeb je začutil utrujenost v krilih. Oči so iskale obrise kopnega, dimnik ladje na obzorju. Toda samo morje je molčalo pod njim in nebo je bilo visoko, visoko...

Izčrpan se je spustil na gladino in se predal razigranim valovom.

Voda mu je dala novih moči in nadaljeval je samotno pot. Vendar so bili zamahi kril počasnejši, oči so vedno bolj pričakuječe iskale. Samota je bila velika, prevelika za njegovo majhno srce in utrujena krila. Vse pogosteje je počival na valovih.

Potem se je sonce spet nagnilo k brezkončnemu morju. Tam daleč, prav na skrajni črti, se je prikazala drobna pika, ki je rasla in rasla. Ptica je začutila nove moči, krila so zamahnila hitreje.

Da, bila je velika ladja. Ena izmed tistih, ki so prihajale in odhajale iz umazane pristanišča. Že so se razločile barve na dimniku in ljudje na krovu. Klic radosti in olajšanja se je galebu izrgal iz prsi. Nizko je zakrožil in se spustil na krov.

Ladja je rezala morsko gladino in hitela od zahajajočega sonca proti obalam. Na krovu je nosila ljudi in drobno, utrujen o ptico.

zijala praznina, v zraku je viselo samo nekakšno pričakovanje. Kakor pri orkestru: ko se zasliši udarec po bobnu, je v tem odsekanem, zamolklem udarcu nekaj skrivnostnega, grozečega in slovesnega hkrati. Moji občutki so bili natanko takšni. Ves moj dan je bil izpolnjen s takimi udarci po bobnu. Nekaj grozovitega je viselo v zraku, čakal sem in čakal, z blaznim strahom čakal na nekaj, kar pa nikoli ni prišlo. Udarci po bobnu so na lepem prenehali, bilo mi je, ko da se prebujam iz morastih sanj, in v naslednjem hipu se mi je zazdelo, ko da bi ne živel več v resničnem svetu, ko da so za mojim hrbtom vse stvari spremenili in jim nadeli maske. In oziral sem se okrog sebe, poln sumničenj in strahu. Sonce, ki mi je žgalo kožo, je lagalo. Pesek je lagal. Rdeča mešalnica je lagala. In za vsemi temi lažmi se je skrivala neka kruta miselnost. Vse so je zaklelo proti meni. Name je padala težka tišina. Gledal sem svoje tovariše. Ustnice so se jim premikale, a slišal nisem niti ene besede, dobro pa sem vedel, da nalašč tako molče migajo z ustnicami, samo da bi me prepričali, da sem blazen. In najraje bi jim zabrusil v obraz: „O, saj vem, kaj hočete, lopovi!“ — Odprl sem že usta, tedaj pa mi je na ušesa pričel govoriti neki glas, neki zamolkel in presekan glas, glas mojega očeta.

Po osem ur na dan sem vihtel lopato. In potem sem jo vihtel tudi ponoči, v sanjah. Večkrat se mi je sanjalo, da delam prepočasi, pokazala se je bela, bleščeča kovinska čeljust vijaka, meister je pričel rohneli in prebudil sem se premočen od znoj, roke so krčevito stiskale neviden ročaj. In včasih sem si rekel: „Tako, zdaj vidiš, kaj si postal: lopatal! Lopata si postal!“

Včasih sem premišljal, kako bi lahko živel tudi kot brezposelnik, če bi imel vsaj to mrvico hrane kot zdaj. Žal pa sem moral garati osem ur na dan, da sem prišel do te mrvice hrane, in medtem ko sem delal, so mi moči poha-

jale in spet je bilo treba jesti. Tako sem vihtel lopato po vse dneve in upal, da si bom nekoč potolažil lakoto, delo pa je lahko sproti povečavalo.

Tako je preteklo nekaj dni in sklenil sem, da se ubijem. Odločil sem se, do počakam do sobote, kajti če sem hotel jesti, sem si moral pri Siebertu izposoditi na račun sobotne plače, in želel sem poplačati dolgove, preden bi umrl.

Prišla je sobota in plačal sem dolgove. Denarja mi je ostalo za tri dni življenja, če bi se preživljal sila skromno. Sklenil sem, da požinem vse v enem dnevu in se pred smrtjo vsaj enkrat pošteno najem. Stopil sem na tramvaj in preden sem zavil v svojo sobo, sem si kupil slanine, kruha in zavojček cigaret.

Povzpel sem se v peto nadstropje in odprl vrata. Spominjam se, da je bila takrat pomlad. Sonce je pošev sijalo skozi majhno, širom odprto okno in prvič po enem mesecu sem pogledal po sobi: slamnjača v lesenem koritu, miza iz surovega lesa, umivalnik, omara. Stene so bile črne od nesnage. Umil sem jih, a nič ni pomagal. Ostrgati bi jih moral. Poskušal sem jih ostrgati, a imel sem premalo moči, da bi nadaljeval s tem delom.

Zavoj s hrano sem položil na mizo, pomelel sem sobo, potem sem z umivalnikom stopil na mostovž po vodo, ki je tekla iz pipe, namenjene vsemu nadstropju. Ko sem se vrnil v sobo, sem si umil obraz in roke. Znova sem stopil ven, izlil umazano vodo, se vrnil, za kakih deset centimetrov po šivu razparal slamnjačo, potisnil roko v obrplino in potegnil na dan svoj revolver.

Odstranil sem cunjce, v katere je bil zavil mavzer, pregledal šaržer, odpahnil varnostno zaklopko in položil orožje na mizo. Mizo sem potisnil k oknu, da bi bila vsa v soncu, potem sem se usedel.

Klepet

Pod mušnico
dva čmrlja sta vedrila,
na dež neutrudni
se tako jezila:

»Saj to ni nič,
saj to se že vse neba,
še dobro, da nad nama
je ta streha.«

A mušnica se je samo smehljala,
vesela, da bo klepetala.
In res so klepetali, klepetali,
vse gozdne prebivalce so obrali.
Ko dež je nehal,
čmrlja sta sklenila:
»Prihodnjč pa —
spet bova tu vedrila.«

Zajčev nos

Ali ste že kdaj pomislili na to, zakaj ima zajec preklan nos? Nekoč so se v gozdu o tem pogovarjale živali...

Bilo je to pred mnogo, mnogo leti. Bilo je to tedaj, ko ljudje sploh še niso umirali. Čudno se jim je zdelo, da nihče ne umre, a ker so bili prepričani, da le morajo vedeti, kaj to pomeni, so se odločili, da vprašajo za pojasnilo.

V tem času so ljudje zelo občudovali luno. Bila je velika, svetla in lepa. Potem je bila vsak dan manjša, vse dokler ni popolnoma izginila. Ko so bili že vsi prepričani, da je umrla, se je zopet pojavila, v začetku sicer majhna, a je rasla vsak dan, dokler ni bila zopet velika in najlepša. Ker so jo videli, kako vsak mesec umre in se zopet rodi, so se odločili, da njo vprašajo za pojasnilo o življenju.

Luna je zelo, zelo daleč. Ljudje so se zato odločili, da pošljejo k njej hitrega zajca. Dolgouhec je bil ponosen, ker so mu ljudje zauपालi. Le nekaj dni je minilo in že je ves upehan stal pred luno in poslušal njeno sporočilo:

»Kakor umiram jaz in umiraje živim, tako boste tudi vi umirali in umiraje živeli.«

Če bi bilo res tako, bi ljudje vsak večer zaspali in se zjutraj zopet zbudili. To bi se ponavljalo brez konca in kraja. Nikoli ne bi nihče umrl.

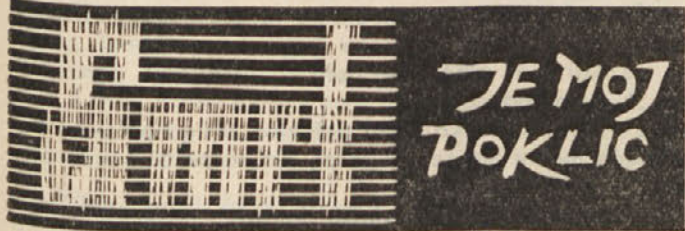
Ko se je zajec vrnil med ljudi, se je kar bal povedati, ker mu je luna zabičala, da se bo tako godilo, kot bo on povedal ljudem. V zmedenosti ga je polomil:

»Luna je dejala, da kakor ona umira in umiraje propada, boste tudi vi umrli in šli v nič.«

Luna je slišala usodno sporočilo. Rada je imela ljudi ter se tako razjezila na zajca, da je pograbila poleno in mu ga zalučala v nos. Od tedaj dalje ima zajec razklan nos, a vsak človek mora prej ali kasneje umreti.

ROBERT MERLE

25

Smeh jim je zastal v grlu. Hugo, Edmund in Limonova koža so me pogledali.

Limonova koža je rekel z zadržanim besom:

„Kaj pa, če bi te z lopato tja čez gobec, bi bilo tudi narobe?“

„Prekleta grinta!“ je rekel Edmund.

Ulihnil so, čez čas pa je Siebert rekel:

„Tako je. Čisto prav ima. Če bi imeli režim, kakršnega bi morali imeti, ne bi bilo treba tega početi.“

„Daj no daj, pa tisti tvoj režim,“ je rekel Limonova koža.

„Dobro veš, kam me z njim piši!“

Siebert me je pogledal in se zasmejal.

„Je defekt popravljen?“ sem vprašal.

„Le pojdi, le pojdi!“ je s togotnim glasom rekel Limonova koža.

„In pohiti! Niti minute ne smeš zamuditi. Hudo krivico bi lahko storil gazdi...“

„Bo šlo, Kerl?“ me je Siebert spet pogledal.

Prikimal sem. Spustil je vzvod, motor je zabrnal in veliki vijak pred nami se je začel vrteti počasi, z neizprosno vztrajnostjo.

V naslednjih dneh so me krize napadale pogosteje. Vendar pa je pri njih opazna sprememba. Predmeti okrog mene so ostali, kakršni so bili. Nič več ni okrog mene za-

Pred setvijo

Sicer postaja zadnja leta vedno bolj očitno, da se v naših malokmečkih proizvodnih pogojih pridelovanje žita manj izplača od pridelovanja travniške krme, vendar se ga večina kmetovalcev še vedno oklepa. Navada je pač železna srajca.

Ker je temu že tako, je treba sedaj pomladiti govoriti tudi o potrebi izbire semena za setev, kajti od primernega semena je pridelek ravno tako odvisen kot od izdatnega gnojenja in primernega vremena. Mislimo, da nam tukaj ni treba posebej dokazovati, da moramo — če žito že pridelujemo — za seme izbrati le najbolj pripravne sorte, ki so na trgu na razpolago, drugače pridelovanje žita ne more biti več rentabilno.

Pri tem je treba seveda pogledati, kaj je na koroškem trgu s semenskim žitom letos na razpolago. Iz proizvodnje in razmnoževanja Koroške semenarske zadruga so letos na razpolago:

- od jare pšenice sorta »Rubin« v dovoljni meri, od sort »Kärntner Kolben« in »Kärntner Früher« so vendar na razpolago le manjše količine;

- od jarega ječmena sorta »Hemma« v dovoljni meri, nadalje pa še sorti »Haisa« in »Violetta«, če pa bi bilo povpraševanje večje, je še na razpolago nižjavostrijska sorta »Union«;

- od ovsu sta v dovoljni meri na razpolago sorti »Flämingsstreue« in »Flämingskron«, v manjših količinah pa še sorti »Erno gelb« in »Lando«.

Za krmljenje so slej ko prej bolj kot čisti posevki priporočljive mešanice ječmena in ovsu ter pšenice. Od teh mešanic so štiri na razpolago. Med njimi je bilo lani največje povpraševanje za mešanico D, ki ima 30 odstotkov ječmena, 30 odstotkov ovsu in 40 odstotkov pšenice. Poleg te mešanice so na razpolago še mešanica A z dvema tretjinama ovsu in eno tretjino ječmena, mešanica B, ki vsebuje polovico ovsu in polovico ječmena, in mešanica C, ki vsebuje dve tretjini ječmena in eno tretjino ovsu.

Umetno osemenjevanje krav v zadnjih dveh letih

Po podatkih osrednjega osemenjevalnega centra v Celovcu je umetno osemenjevanje krav na Koroškem v stalnem naraščanju. Od leta 1965 na leto 1966 je število umetno osemenjenih krav naraslo za 2988 na 38.489 krav, letos pa bo prvič na Koroškem več kot polovica krav umetno osemenjenih.

Najbolj so se lani umetnega osemenjevanja posluževali rejci simodolskega goveda. Na krave te pasme je namreč odpadla več kot polovica vseh prvoosemenitev. Pri tej pasmi se je tudi najbolj povečalo število krav, ki so bile osemenjane. Povečalo se je za 1793 na 19.893.

Na drugem mestu so bile krave pincgavske pasme. Teh je bilo lani umetno osemenjenih 6725, kar je za 651 več kot predlanskim. Sivorjavih krav je bilo lani osemenjenih 6408 ali 730 več kot predlanskim. Kar tiče krav rumene pasme, izgleda, da se rejci umetnega osemenjevanja otepajo. Lani je bilo od te pasme osemenjenih 186 krav manj, kot leta 1965. Skupno je bilo osemenjenih le 5463.

Osemenjevalni center v Celovcu je lani pridobil okroglo 88 litrov semena, porabljenega pa je bilo le 49 litrov. Umetno osemenjevanje opravlja v deželi 82 živinozdravnikov, od teh jih 51 redno osemenjuje, 31 pa po naročilu. Osemenjevalni center v Celovcu je imel lani skupno 25 bikov, povprečni stalez pa je bil 18,8. Od tega je bilo 9,7 bikov simodolske pasme, 2,7 rumene pasme, 3,1 pincgavske in 3,3 bikov sivorjave pasme. Njihova povprečna starost je znašala 6,5 let, najstarejši med njimi pa je bil »Siegfried«, simodolske pasme, ki je na postaji že 6,4 leta, predtem pa je bil že na osemenjevalnih postajah na Štajerskem.

Narezal sem osem precej tankih rezin kruha in na vsako položil veliko bolj debelo rezino slanine. Žvečil sem počasi, metodično. Medtem ko sem jedel, sem opazoval preostale rezine kruha in slanine, razvrščene na mizi. In vsakokrat, ko sem vzel nov kos, sem preštel preostale. Sonce mi je grelo roke, v obraz me je peklo. Sedel sem v sami srajci in na nič nisem mislil, bil sem vesel, da jem.

Ko sem pojedel, sem lepa skrbno pobral drobtine na mizi in jih vrgel v staro konzervno škatlo, ki sem jo imel za odpadke. Potem sem si umil roke. Ker nisem imel mila, sem jih dolgo drgnil in upal, da bom tudi tako odstranil maščobo. In pomislil sem: »Tako, lopato smo lepo zaklinili, zdaj pa jo zlomimo.« In ne vem zakaj mi je takrat šlo na smeh. Roke sem si obrisal v staro, raztrgano srajco, ki sem jo imel obešeno na žeblju in mi je služila za brisačo. Nato sem se vrnil k mizi, prižgal cigareto in stopil k oknu.

Sonce se je bleščalo na strehah, pokritih s skrilastimi ploščicami. Močno sem potegnil, pol dima izpuhnil in pohlepno vdihaval duh po tobaku. Potem sem se vzravnal, se razkoračil in naposled sem se vendarle spet začutil trdnega. In na vsem lepem sem se zagledal v filmu: stojim pri oknu, kadim in gledam na strehe. Ko bom pokadil, bom vzel revolver, ga nastavil na sence in vsega bo konec.

Na vrata je dvakrat potrkal in pogledal sem revolver na mizi. A še preden sem ga ulegnil skriti, so se vrata odprla: vstopil je Siebert.

Obstal je na pragu in mi v pozdrav na kratko zamahnil z roko. Hitro sem stopil od okna in se postavil pred mizo. Rekel je:

„Te ne motim?“

„Ne.“

„Samo mimogrede sem te prišel pozdravit.“

Nič nisem odgovoril. Za hip je počakal, potem pa zaprl vrata za sabo in naredil korak v sobo.

Leto 1966 na trgu kmetijskih pridelkov

V minulem letu je avstrijsko kmetijstvo na vseh področjih svoje proizvodnje — izvzemši prašiče — zabeležilo porast proizvodnje. Porast proizvodnje je bil posledica ugodnejšega vremena, kakor ga je kmetijstvo imelo leta 1965. Ob naraščajoči proizvodnji pa je kmetijstvo doživljalo nazadovanje izvoza svojih pridelkov. Nazadovanje izvoza je bilo posebno očitno pri klavni živini in pri maslu. To nazadovanje so povzročile težave, ki jih tretjim deželam povzroča Evropska gospodarska skupnost pri izvozu živine v njeno območje (za Avstrijo predvsem v Italijo in Zahodno Nemčijo).

Od lanske žetve je avstrijsko kmetijstvo do konca leta postavilo na trg 607.400 ton pšenice in 173.700 ton rži. V primerjavi z drugim polletjem 1965 je s tem postavilo na trg 152.700 ton več pšenice in 51.500 ton več rži. Pri krušnem žitu je torej katastrofalno vreme leta 1965 posebno vidno.

V letu 1966 je proizvodnja mleka naprej naraščala. Kmetijstvo ga je postavilo na trg za 45.158 ton več, kot leta 1965. Skupno ga je postavilo na trg 1.950.670 ton. Potrošnja pitnega mleka ni tako narasla kot je narasla proizvodnja. Pitnega mleka je šlo v promet 511.831 ton, kar je le za 4427 ton več kot leto poprej. Zaradi tega je moralo mlečno gospodarstvo predelavo mleka povečati. Lani se je povečala proizvodnja vseh vrst mlečnih izdelkov.

Proizvodnja masla je narasla za 914 ton na 37.645 ton, proizvodnja sira pa za 1172 ton na 34.020 ton. Medtem ko se je izvoz sira povečal za 924 ton, je izvoz masla nazadoval za 2052 ton. Spričo tega je domača potrošnja masla in sira narasla. Proizvodnja polnega mleka v prahu je z 21.155 tonami ostala na višini leta 1965. 90 odstotkov te vrste trpežnega mlečnega izdelka je šlo v izvoz. Precej se je lani povečala tudi proizvodnja posnetega mleka v prahu. Znašala je nad 27.000 ton, na isti višini pa je

ostala proizvodnja kondensiranega mleka. Znašala je okoli 7100 ton. Narasla pa je še skupna proizvodnja raznih vrst smetane. Znašala je okoli 17.000 ton. Smetane in pitnega mleka je šlo v izvoz 13.000 ton ali za 2000 ton več, kot predlanskim.

Večje kot leta 1965 je bilo v deželi pomankanje jajc. Uvoziti jih je bilo treba 18 tisoč 856 ton, to je za 2802 toni več, kot leta 1965.

Klavne goveje živine je kmetijstvo posta-

vilo lani 472.638 ton na trg. Ponudba je narasla za 29.193 ton. Od te ponudbe je bilo lani izvoženih 46.012 ton goved, to je za 8835 ton manj kot leta 1965. Ker je lani uvoz klavnih goved in mesa znašal okoli 18.200 ton, je znašal dejanski višek avstrijskega kmetijstva okroglo 26.000 ton.

Ponudba klavnih prašičev je bila lani za dobro osmino slabša, kot v letu 1965. Domača ponudba je znašala komaj 2.109.808 komadov. Vsled tega se je lani njihov uvoz povečal za 245.294 glav na 395.773 glav. Njihov izvoz je bil minimalen, znašal je komaj 300 glav, medtem ko je leta 1965 znašal okoli 50.000 glav.

Na trgu s kmetijskimi pridelki je še zanimivo, da je bilo treba lani uvoziti 12.500 ton mesa perutnine ali za 1000 ton več kot predlanskim.

Več pozornosti molzni kontroli

Razvoj specializacije in delitve dela v kmetijstvu naše dežele gre očitno v smeri povečanega poudarka govedoreji na družinskih kmetijah. V to smer vodijo pretežno večino kmečkih gospodarstev njihovi proizvodni pogoji in njihova struktura. V tem razvoju pa se čedalje bolj očitno kaže potreba, da te kmetije poleg proizvodnje mleka in mesa preidejo tudi še na rejo plemenske živine. Med drugim zahteva ta prehod tudi dejstvo, da nekdanji veliki kmetijski obrati, ki so se posvečali zreji plemenske živine, živinorejo opuščajo, ker prehajajo na specializirano proizvodnjo žita.

Brez molzne kontrole pa zreje plemenske živine ne more biti. Zato je treba po kmečkih gospodarstvih posvetiti molzni kontroli več pozornosti.

Kakor kaže zadnje letno poročilo o kontroli molznosti krav v deželi, ima od okroglo 30.000 kmetij le pičlih 10 odstotkov vpeljano molzno kontrolo. Po številu krav gledano pa je z 20.093 kravami le ena petina pod molzno kontrolo, pod rodovniško kontrolo pa jih je komaj dobrih 6 odstotkov. Molzna kontrola je doslej zajela že vse kmetije, ki imajo več kot 9 krav, kar pomeni, da so izven kontrole le še kmetije, ki imajo manj krav. To pa je večina kmetij našega dvojezičnega ozemlja.

Število kmetij, ki so vključene v molzno kontrolo, je zadnjih 10 let le počasi raslo. Leta 1956 jih je bilo vključenih 2399, lani pa 2917. Enako počasi raste število krav pod kontrolo. Leta 1956 jih je bilo 13.651 lani pa 16 tisoč 447, ki so bile vso laktacijsko dobo pod molzno kontrolo. Povprečna molznost kontroliranih krav je lani znašala 3381 kg mleka z 3,93 odstotka masti, kar odgovarja 133 kg letne proizvodnje masti. Rodovniške krave pa so lani dale v povprečju 3988 kg mleka s 4 odstotki masti, kar odgovarja 160 kg letne proizvodnje masti.

Med kontroliranimi kravami so — po deželni pasmah gledano — stale na prvem mestu sivorjave krave. Dale so v povprečju 3663 kilogramov mleka z 3,84 % masti. Na drugem mestu so bile simodolke, ki so dale v povprečju 3507 kg mleka z 3,93 % masti. Pincgavke so dale 3267 kg mleka z 3,99 odstotka masti, krave rumene pasme pa so dale 3065 kg mleka z 3,94 % masti.

Zadnje štetje živine na Koroškem:

Več goved in prašičev, manj krav

Pri štetju živine 3. decembra 1966 so na Koroškem našli 209.956 govedi in 210.053 prašičev. S tem se je število govedi tekom leta 1966 povečalo za 1,2 odstotka, število prašičev pa za 3,2 odstotka. V primerjavi s splošnim porastom goveje živine v državi, ki je znašal 2,3 odstotka, je bil lanski porast na Koroškem pod povprečjem. Pri tem je treba vendar upoštevati, da je lani na Koroškem nazadovalo število molznih krav. Teh so z 80.228 našli za 1,6 % manj, kot pred letom dni. S tem je bil padec števila krav na Koroškem najbolj očitno. V državnem merilu se je namreč število krav držalo na predlanski ravni. To pomeni, da bo na Koroškem pritisk bikcev in klavnih telic na trg letos večji, kot v državnem povprečju.

Ugodnejši utegne biti položaj na trgu s klavnimi prašiči. Njihovo število je v deželi manj naraslo kot v državnem povprečju, kjer je naraslo za 5,6 odstotka. Porast števila prašičev je bil na Koroškem najnižji. Pričakovati pa moramo, da bodo že v drugi polovici leta pričeli na koroški trg pritiskati štajerski prašiči, kjer so jih našli za 7,4 odstotka več, kot predlanskim.

„Tvoja gospodinja je kar debelo pogledala, ko sem vprašal zate.“

„Obiskov nikoli ne sprejemam.“

„Sol“ je rekel.

Smehljaj se je, njegov tanki nos se je še bolj podaljšal in videi je bilo, ko da so mu uhlji še bolj odstopili. Naredil je še en korak po sobi, pogledal okrog sebe in se namrdnil. Potem me je pogledal in stopil proti oknu.

Pomikal sem se okrog mize in ves čas gledal, da sem bil med njim in mizo. Sunil je roke v žep in pogledal po strehah.

„Zraka ti pa ne manjka.“

„Ne.“

Bil je precej višji od mene, moje oči so bile v isti višini kot njegov vrat.

„Pozimi pa je malce mrzlo, niht wahr?“

„Ne vem. Šele dva meseca sem tukaj.“

Obrnil se je na petah in se vstopil predme: njegov pogled je šel nekam čez moje rame in prenehal se je smehljati.

„Hallo!“ je rekel.

Zganil sem se, on pa me je nalahno odrinil z dlanjo in z mize vzel revolver. Brž sem rekel:

„Pazi, nabit je.“

Svello me je pogledal, obrnil revolver in pogledal šaržer. Potem je prodorno zapičil oči vame.

„In varnostna zaklopka je odmaknjena.“

Za hip je premolknil, potem pa je nadaljeval:

„Imaš zmeraj nabit revolver na mizi?“

Nič nisem odgovoril. Položil je revolver nazaj in sedel na mizo. Tudi jaz sem se usedel.

„Prišel sem te pogledat, ker je pri vsej stvari nekaj, kar mi ne gre v glavo.“

Še vedno sem molčal, on pa je čez nekaj trenutkov nadaljeval:

„Zakaj si mi plačal ves dolg naenkrat?“

„Nimam rad dolgov.“

„Vrnil bi mi lahko samo polovico. Drugo polovico pa prihodnji teden. Saj sem ti rekel, nič mi ne bi hodilo narobe.“

„Ne maram za sabo vlačiti dolgov.“

Pogledal me je.

„Sol“ se je spet nasmehnil. „Ne maraš za sabo vlačiti dolgov, zato pa ti je ostalo za tri dni življenja, medtem ko ima teden sedem dni, mein Herr!“

Še vedno nisem nič rekel. Njegov pogled je spet šel po mizi, nenadno pa je privzdignil obrvi in ustnice so se mu še bolj stanjšale.

„In cigarete za dva dni!“

Vzel je zavojček v roke, si ga natančno ogledal in zažvižgal skozi zobe:

„Znaš si privoščiti.“

Ker še vedno nisem nič odgovoril, je nadaljeval s strupenim glasom:

„Najbrž ti je tutor poslal svoj obrok, ali ne?“

Pogledal sem stran, se zazrl nekam v prazno ter na hitro in odsekano rekel:

„Vse to te prav nič ne briga.“

„Gewiss, mein Herr, seveda me ne briga.“

Obrnil sem glavo proti njemu. Prodorno me je gledal.

„Da se razumeva, res me prav nič ne briga. Po vsej sili si mi hotel plačati ves dolg naenkrat: ne, me čisto nič ne briga. Samo še za tri dni življenja ti je ostalo denarja: me nič ne briga. Kupiš cigarete, kakršne kupujejo milijonarji: me prav nič ne briga. Na mizi imaš nabit revolver: und auch das me čisto nič ne briga!“

(Se nadaljuje)

VLADO FIRM:

Med burjo in volkovi

V dolini je bila že pomlad, sončna in topla, v gorah pa je še vedno ležal sneg, spodaj star in naguban, zgoraj iskrec in mehak. V njem so bile sledi gorske divjadi videti sveže, čeprav so bile stare že nekaj dni. Tam jelenji parklji, tu ostri kremplji gorskih volkov, globoko utisnjeni v snež.

Tistega dne so se oblaki nad gorskimi sedli vlačili sem ter tja in trgali, kot bi ne vedeli, ali naj se umaknejo soncu, ki je lezlo prek gora, ali naj ga zavijejo v svoje umazano sive cunjaste krpe. Niže v zavetrju se je kljub burji vztrajno prerival skozi tanko plast rahlega snega gorski teloh, se majal v mrzli sapi in čakal sonca, ki je že zagospodarilo nad dolino, v nižjih legah posnelo snežne plasti in se ogledovalo v hrumečem potoku, kamor se je stekala snežnica z drobnimi kosci ledu. V dolini se je razbohotila pomlad, mlada in lepa, v gorah pa se je zvijanje vetra prelivalo v tuljenje nenasnih volkov. Gorska divjad se je spuščala v nižave in čakala močne odjuge. Volkovi, nenasitni in željni bojev, so pazili na vsak njen premik. Lakotnice so jim pale, bili so nemirni in zlobni. Kosem za kosmom dlake, ki so jo iztrgali beli zobje volkov samotarjev, ki so se hoteli vriniti v krdelo, je veter odnašal v dolino.

Čez gorski greben, okoli katerega je zavijal snežni piš, sta se premikali dve zgrbljeni postavi in se upirali na dolgi okovani palici. Njunih gozderic se je držala zmrzla plast snega. Kučmi sta imeli potisnjeni na ušesa. Pri vsakem koraku sta zašuštelu vetra jopiča. Puški dvocevki, povešeni navzdol, sta pri vsakem koraku zanihali. Lovca Jaka in Martin, nerazdružljiva prijatelja, sta se iz doline odpravila na naporno pot prek gorskih grebenov na ogled lovišča. Dež, burja, mraz in sneg ju niso mogli zadržati. Vsega tega je bilo v gorah pretek. Glave sta skrila za vina soko zavihane ovratnike. Zadihana sta se ustavila, si pomela solzne oči, snela rokavice in si podrgnila premrle roke.

Spogledala sta se, se trpko nasmehnila, otipala čeljusti in pričela poskakovati, da jima je pršilo izpod podplatov. Burja jima je sunkoma nosila v obraz droben sneg, ki je silil v oči in nos. Redki borovci okoli njiju so se zvijali v vetru, šumeli in kdaj pa kdaj je kakšnega zgrbljenca ječaje pritisnilo k tlom. Noslence so se jima sprinjale. Martin je ves čas nekaj jemalo. Martin je ves čas nekaj jemalo. Martin je ves čas nekaj jemalo.

„Vražja burja, kako naju pesti!“ je sopal Jaka in se skušal s hrbltom upreti drzni burji, ki mu je silila pod napihnjeni jopič.

„Do lovske kože pod sedlom se morava prebiti,“ je besedoval Martin in bil v mislih že v njej. „Zakuriva na ognjišču in si skuha-va čaj!“ Ob tej misli se mu je obraz blaženo razlezel.

Jaka, ki je zaradi burje ujel le polovico besed, ostalo je odnesel v piš, se je sunkoma obrnil, skočil v zamrznjeno drčjo, zajezdil močno palico in kot po belem traku zdrsnil v nižino. Za njim je ostajala le gosta snežna meglica. Spretno je rezal ovinke. Z okovanimi petami se je vedno močneje poganjal. Palica se je rahlo upogibala. Nagibal se je v levo in zopet v desno, zaviral s petami, a preslišal svarilne tovariševske klice. Zavijanju veter se je kmalu pridružilo še tuljenje volkov. Jaka je vedno hitreje

drsel po žlebu navzdol. Vedel je, da mora kaj kmalu pridreti do lovske kože, saj je bilo pred njim le še nekaj ostrih zavojev.

Pričel je krepko zavirati. Vedno počasneje je drsel. Dozdevalo se mu je, da vidi skozi snežne meglice temne premikajoče se sence. Prehitro se je ustavil. Z vsa močjo je padel vznak in obležal. Udarec v glavo bi ga kmalu omamilo. Puška, ki jo je imel obešeno prek prsi, je v loku zletela v sneg. Pobral se je in stopil po puško. Splezal je iz drče, si pomel oči in se zastrmel v snežno goličavo pred seboj.

Temne sence so se bližale in večale.

„Volkovi!“ mu je ušel vzklík. Brž je pokleknil, napolnil puško in čakal. Naprezal je oči. Martina ni bilo od nikoder. Saj pravzaprav ni niti utegnil misliti nanj. Spreletavali so ga mravljinici. Volkovi so se mu v polkrogu približevali, počasi a grozeče. Dvocevko je prisloneil k licu. V zasneženi goličavi sta odjeknila dva ostrata strela. Krdelo je oživelo in pričelo poskakovati. Ožilo je krog, kot strelci se je približevalo. Strel za strelom je paral tišino. Cev puške se je ved-

no bolj ogrevala. Obupano je zrl Jaka v stirmine pred seboj.

Nato je odložil puško, naglo sletel jopič in še hitreje pulover. Zavihtel ga je in vrgel čimdalje od sebe. Na njegovi levi strani je hropel v smrtnem boju stari samec. Blizu njega je vse štiri molela v zrak mlada volkulja. Za jopičem je zletel zviti pulover. Zažgal ga je. Plamen je švignil iz njega. Volkovi so jopič v trenutku raztrgali. Goreča plamenica se je dimila. Jaka je skočil, pograbil goreči pulover in pričel divje poskakovati in opletati z njim. Volkovi so se presenečeni pričeli umikati.

Zasmrdelo je po osmojeni dlaki. Volkovi so si pilili osmojeno dlako. Zverini, ki ga je naskočila, je porinil v žrelo gorečo plamenico. Jaka se je sesedel. Lovskega noža ni mogel izdreti. Zataknil se mu je. Buljil je v divje poskakujoče volkove.

Kot v polsnu je prisluškoval pokom zaporednih strelcev. Kmalu pa sta zavlada zopet mir in bela tišina. Volčje zavijanje je odnašala burja. Pri njem je klečal Martin in mu s snegom brisal okrvavljeni obraz in roke. Stresal ga je za ramena. Jaka je odprl oči, izpljunil debelo slino in nerazumljivo mrmral.

„Le poglej me, le, Jaka. Volkovi ni več. Mesaril si jih, a oni tebe. No, pravočasno sem prišel.“

„Hvala ti, Martin, pravi zlodji so bili! Vse se mi vrli v glavi. Še moje gozderice so bili požrli.“

„Seveda, seveda, a željbi bi jim prav gotovo obličali v želodcu. Nekaj prask in strahu, Jaka. Le vstani! Greva v kočo, ni več daleč do nje. Pomagal ti bom.“

Martin je pobral orožje in palico, vzdignil prijatelja, si še ogledal pobite zverine in se počasi odpravil s prijateljem proti koči. Za njima so ostajale globoke stopinje.

Na lesketajočem soncu pa so ostajale režeče sence, ki jih je burja sproti zasipavala z drobnimi iskrečim belim prahom, zdaj oddivjala zdaj se zaganjala v omahujoči postavi, ki sta trudoma gazili po snegu, tja v zavetje lovske kože pod sedlom.

Anekdote o Voltairu

Mlad avtor je poslal Voltairu zelo slabo dramo in ga prosil za oceno. Voltair je jo skrbno prebral in dejal svojim prijateljem:

„Dramo kot je tale je zelo lahko napisati. Teško pa je pisati človeku, ki jo je napisal.“

○ ○ ○

Voltaire je srečal slavnega finančnega ministra Turgota, ki ga je mučil protin.

„Vedno ko vas vidim,“ mu je dejal Voltaire, „pomislim na sliko Nebukadnezarja. Tudi vi imate lončene noge in glavo, polno zlata.“

○ ○ ○

Občudovalci njegovih del so dejali Voltairu: „Kako zadovoljni morate biti z vašim delom!“ „Nikakor ne,“ jim je odgovoril Voltaire. „Tak sem kot mož lepe deklinacije, pri kateri se vsi vesele, samo on ne.“

○ ○ ○

Ko so govorili o procesih in odvetnikih, je pripomnil Voltaire:

Dvakrat sem bil doma uničen. Prvič, ko sem nek proces izgubil in drugič, ko sem ga dobil.“

○ ○ ○

Mnogi so občudovali čistost Voltairovega stila. O tem pa je sam Voltaire sodil takole: „Tudi gorski študenti so čisti. In veste zakaj? Ker so plitvi.“

JANE HARDY:

POPOLDANSKI ČAJ

O, Mirabelle, kako lepo je od vas, da ste me povabili!

— Ne bodite smešni, Amy, saj je bil že čas, celo skrajni čas, da se slednjič enkrat sestaneva. Navsezadnje sva imeli tudi nekaj skupnega... Johna. Ali ne?

— Da, zato je precej čudno, da se nisva že davno poprej srečali. Vi s svojimi eseji o umetnosti, a John in jaz...

— Ah, videti je, kot da je bila poprej potrebna Johnova smrt, Amy. Obe sva ga tako ljubili, da bi bili gotovo druga drugo zasovražili, če bi se bili srečali v času, ko je še živel, mar ne? A jaz sem si zares želela, da bi vas vzljubila.

Zunaj je deževalo. Mirabelle je svoji gostji ponudila skodelico vročega čaja.

— Oprostite mi samo za hip...

Odšla je iz sobe in se kmalu vrnila s pladnjem, na katerem so bili obloženi kruhki in keksi. Rekla je:

— Kakšna gostiteljica sem vendar! Saj sem vam pozabila ponuditi bonbone. Tam za vami so, draga Amy, ali jih morete doseči?

Ko se je Amy obrnila, je Mirabelle napravila večjo in hitro kretnjo.

— Da, zares sem slaba gostiteljica... — je nadaljevala. — Čaj se vam je gotovo že shladil.

— Ne, ne, še je vroč — je dejala Amy. — Vi ste tako dobri, ljubeznivi in lepi — kakor ta kitajski porcelan pred nama.

Mirabelle se je nasmehnila in se tudi sama oddolžila svoji gostji z nekaj pokloni. Nato sta pričeli zadovoljno srebati čaj.

— Draga Amy, koliko let imate? Veste, da se približujem že petinšedesetim. Toda marsikdo mi pravi da jih sploh ne kažem toliko...

— Da, tako je, — je odgovorila Amy nekoliko zamišljeno. — Seveda sem nekoliko mlajša, imam jih sedemdeset. A od vseh teh let so mi najdražja tista leta, ki sem jih preživela z Johnom.

— Pa tudi meni, je dejala Mirabelle. — Ali ni to čudno? Živela sem z njim v zakonu dvajset let, preden ste ga vi spoznali. Ali se spominjate? Ali ni zares čudno, da tako cenim ta leta. Bil je čudovit človek, kajne? Tako dober, plemenit in ljubezniv!

— In razen tega izreden umetnik. Njegovi pejsaži iz prve dobe so naravnost nenadkriljivi...

Mirabelle je pritrdilno prikimala z glavo.

— Toda, draga Amy, kako je z vašim zdravjem? Mislim, da ženska vaših let...

— Zakaj vprašate? — je zaskrbnjeno povzela Amy in se prijela za glavo. — Ali sem videti bolna?

Mirabelle je pilaj čaj in zadovoljno motrila svojo gostjo.

— Ne, še ne, draga Amy. Toda zdi se mi, da ne boste tako zlahka premagali te bolezní.

Amy se je čvrsto oprijela naslonjala.

— Menda nočete reči... Vi mislite... Oh! — se je nasmehnila. — To bi naj torej pomenilo, da ste me zastrupili? Tega sem se bala, ko sem prejela vaše povabilo na čaj v to vašo osamljeno hišo. In zato sem zamislila skodelici, ko ste odšli po obložene kruhke.

— Predvidela sem, da boste to storili, — je mirno odgovorila Mirabelle. — Zato sem skodelici zopet zamenjala. In tako ste vi, draga moja, vendarle popili čaj, ki sem vam ga namenila.

— Dobro je tako, ker sva sedaj bot, — je rekla Amy. — Tudi jaz sem prišla k vam pripravljena. Pinesla sem nekaj strupa in ga stresla v skodelico, ki ste jo postavili predme in jo pozneje vzeli zase. Veste, hotela sem imeti gotovost. Toda zelo me zanima, kakšen strup ste izbrali. Popolnoma mi je pokvaril okus po čaju.

— Ah, to je moja specialiteta... — je rekla Mirabelle.

— Mora biti podoben mojemu, tako se mi vsaj zdi.

— Dobro, zdaj ko sva si storili to, kar sva že davno želeli, bi mogli biti odkriti druga proti drugi. Ali ste resnično ljubili Johna?

— Ne. A vi?

— Ne. Postal je čisto navaden lenuh, ali ne? A razen tega je ljubil razkošje. Ko se je poročil z vami, je pil kot žolna, ali ne?

— Da. Postajal je celo nevaren. Pa tudi kvartati je začel za denar, — je dodala besno.

— Prav imate, — je dejala Mirabelle, — hazardiral ni samo s svojim talentom, ampak z vsem, kar je imel. Da ga nisem o pravem času zavarovala, bi bila danes v ubožnici.

— Toda dejansko nisva imeli nikoli problemov z ženskami.

— Kar se mene tiče, draga Amy, samo z vami...

— To ni točno!

Misli

● Deficit imaš, če nimaš več toliko, kot si imel, ko nisi nič imel.

● Vse preveč stvari na svetu se rešuje po načelu, da ni treba biti kavalir za kriminalom, če voziš kamion.

● Nekateri ljudje sedijo vsak večer pred televizorjem, da lahko povedo, zakaj so proti televiziji.

● Psihoterapija uči ljudi stati na lastnih nogah, medtem ko ležijo na zofi.

● Avtomatizacija je poskus moških, tolikanj olajšati delo, da ga lahko opravlja ženska.

● Ko poslušaj nekatero, kako govorijo o svetovnih dogajanjih, bi skoraj mislil, da je časopis izšel v enem samem izvodu, in tega imajo oni.

● Človek je zmeraj pripravljen umreti za idejo, da le ni preveč jasna.

● Biti ženska, je strašno naporna naloga, ker ima opravka predvsem z moškimi.

— Je!
— A zakaj? Nikoli pred njegovo ločitvijo se nisem shajala z njim.

— Toda, draga Amy, zdaj se pogovarjava kot ženski in lahko ste iskreni. Nikoli vam ni uspelo, da bi me prevarili. Saj ste dalj časa pisali Johnu največje neumnosti, čeprav je bil vedno pripravljen vnovčiti vaše čke. A njegove slike? Pah, lahko jih vzamete.

Amy je bila videti osramočena.
— Da, zares niso bile dosti vredne. Soglašam z vami. Vendar takrat nisem vedela za to. Sicer pa so mi bile njegove slike všeč, Mirabelle, pa me zaradi tega ne smete obsojati. Saj ste tudi vi...

— In zdaj nama je obema žal, kajne, Amy?

Glava Amy Smith je klonila. Mirabelle Stewart se je zgrbila v fotelju. Kazalo je, kot da se bosta obe hkrati poslovili od življenja.

Ko je Amy prenehala dihati, je Mirabelle počasi odprla najprej eno in nato še drugo oko.

— Ej, ti neumnica! — je rekla. Čaj, ki sem ga popila, je bil zares hladen. Nalila sem si ga uro, preden si prišla. Zamenjava — kolikokrat sem to vadila! se mi je posrečila brez napake. V trenutku, ko si se obrnila in iskala bonbone, je bilo vse opravljeno.

Z majhne police pod mizo je vzela tretjo skodelico čaja. Obe skodelici z zastrupljenim čajem je dala na podstavek in pazila, da ničesar ne razlije. Nato si je skuhalo nov čaj. Sedla je nasproti svoji mrtvi gostji in jo dolgo gledala.

— Obe sva ga ljubili in obe sva ga sovražili. Toda ti nikoli nisi mogla razumeti njegovega »drugega jaza«. Samo meni se je to posrečilo. Prodrla sem v svet, ki ga je ustvaril samo zase. Pomagala sem mu, kolikor sem mogla. A tebi ga je uspelo prepričati, da ga bo tvoj denar rešil vseh neprilik. Da se bo rešil stalnega strahu in negotovosti, da mu bo to omogočilo poln umetniški počet... O, danes bi uredila povsem drugače, če bi se vsa situacija ponovila. Toda takrat... Da, uspelo ti je, da si me sčasoma popolnoma izrinila... Ti si uničila mojega Johna, ti... neumnica, slepa, sebična ženska! Bila si navaden črv... Črv... smrt... Ali obstaja življenje po smrti? In če obstaja, ga tudi zdaj nekje loviš! Tekaj za njim! Iščeš mojega Johna!

— Joj! — je vzklíknila tako glasno, da se je razlegalo po vsej hiši.

— Pa ti si morda zdaj že z njim!

Trenutek strahu in obupa je minil. Popolnoma mirno si je primaknila podstavek, na katerega je bila malo poprej postavila skodelico z zastrupljenim čajem. Brez najmanjšega oklevanja je izpila skodelico do dna...

SPORTNI VESTNIK

154 m Avstrijca Bachlerja

nov svetovni rekord v smučarskih poletih

Ko je 22-letni Norvežan Lars Grini v okviru letošnjih smučarskih poletov v Oberstdorfu dosegel rekordno dolžino 150 metrov, so bili mnogi strokovnjaki mnenja, da je bil s tem postavljen svetovni rekord, kateremu bo prav gotovo usojena dolga „življenjska doba“. Toliko večje je bilo presenečenje minulo nedeljo na veliki mednarodni prireditvi smučarskih poletov v Vikersundu na Norveškem, kjer je prav tako 22 let stari Avstrijec Reinhold Bachler poletel 154 metrov daleč in s tem svetovni rekord ponovno izboljšal za štiri metre.

„Fantastični“ rekord Norvežana Grinja je torej preživel le dober mesec in zgodovi-

na smučarskih poletov je postala bogatejša za nov rekordni dosežek Bachlerja, ki je bil zadnjo nedeljo v Vikersundu deležen splošnega priznanja najboljših smučarskih skakalcev sveta. V skupni oceni dvodnevnega tekmovanja je Bachler za najboljše tri skoke (154, 132, 121 m) dosegel 305 točk in s tem postal tudi zmagovalec te prireditve na kateri je sodelovalo 47 tekmovalcev iz 12 držav. Za seboj je pustil odlične skakalce, kot so Jiri Raska (Češkoslovaška, 2. mesto — 137, 129 in 108 m, 300,5 točke), Björn Wirkola (Norveška, 3. mesto — 132, 119 in 134 m, 299,5 točke), Peter Lesser in Dieter Neuendorf (Vzhodna Nemčija) ter dosedanja svetovni prvak Norvežan Lars Grini, ki se je moral tokrat zadovoljiti z desetim mestom.

Reinhold Bachler je tretji Avstrijec, ki mu je uspelo doseči svetovni rekord v tej športni panogi; prvi je bil Sepp Bradl (101 in 107 metrov), pozneje je Willi Gantschnig dosegel 134 m, zdaj pa je Bachler s svojimi 154 metri postavil rekord, ob katerem se strokovnjaki res upravičeno sprašujejo, ali ob ureditvi sedanjih smučarskih skakalnic le ne predstavlja neke vrste absolutni višek.

Razen manjšega števila jabolčnih, hruševih in češpljevih drevesc po normalni ceni oddaja po znižanih cenah orehe, češplje, slive, maravdeljne, ribeze, kosmulje in vinske trte

DREVESNICA
POLZER
PRI ŠT. VIDU V PODJUNI

Ponedeljek, 20. 3.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Zena in dom — Beremo za vas — 18.15 Solistična glasba.

Torek, 21. 3.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Kulturna panorama.

Sreda, 22. 3.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite zaigrati — Beremo za vas.

Četrtek, 23. 3.: 14.15 Poročila, objave — Selskega župnika Velika noč — Posne pesmi.

Petek, 24. 3.: 14.15 Poročila, objave — Cerkev in svet — Trpljenje in človekovo življenje.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 m. UKV frekvence 88,5 — 90,1 — 92,1 — 94,1 — 96,4 — 96,5 97,7 — 98,9 MHz.

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.30.

Dnevne oddaje: 5.15 Svetujemo vam — 5.30 Dokler ne kupite časopisa — 6.15 Napotki za domače turiste — 6.25 Informativna oddaja — 6.15 Danes za vas — 7.05 Telesna vzgoja — 7.45 Pregled sporeda — 7.50 Oddaja za ženo — 8.05 Glasbena malineja — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice.

Sobota, 18. 3.: 9.40 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Odlomki iz opere Ero z onega sveta — 10.40 Navost na knjižni polici — 11.15 Koncert orkestralne glasbe — 12.10 Pravkar pripelo — 12.40 Mali koncert z deli naših mojstrov — 14.05 Koncert po željah naših poslušalcev — 15.30 Iz arhiva našega komornega zbor — 17.05 Gremo v kino — 17.45 Ljubiteljem beat glasbe — 18.15 Sonata od baroka do dlab — 18.50 S knjižnega lrga — 20.30 Pokaži, kaj znaš — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 19. 3.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Moj črni vnuček, otroška radijska igra — 9.05 Vožila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 11.15 Nedeljski koncert — 12.05 Vožila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 15.30 Humoreska tedna — 17.05 V svetu operetnih melodij — 17.30 Lavina, radijska igra — 18.10 Paganini, Liszt, Sarasate, Chopin — 20.00 Palujoča glasbena skrinja — 21.00 Ura z jugoslovanskimi opemimi pevci.

Ponedeljek, 20. 3.: 8.55 Za mlade radovedneže — 9.45 Traktor, otroška igra — 10.35 Genij in talent, podlistek 11.15 Melodije, ki jih radi poslušate — 12.10 Slovenski pevci zabavnih melodij — 12.40 Pihalna glasba — 14.35 Vožila — 15.30 Poje zbor Grafika — 17.05 Operni koncert — 18.15 Izbiramo popevke — 18.45 Svet tehnike — 20.00 Koncert orkestra in zbor Slovenske filharmonije.

Torek, 21. 3.: 9.25 Slovenske narodne pesmi — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Iz Wagnerjevih oper — 11.15 Kalaidoskop plesnih zvokov — 12.10 Fantje treh dolin — 12.40 Češki speli in češki ples — 14.05 Pat minut za novo pesmico — 14.25 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe — 15.40 V terek nasvidenje — 17.05 Orkester RTV Ljubljana predstavlja — 18.15 Iz naših relejnih postaj — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 20.00 Ljubljanski komorni zbor — 20.20 Zeja in lakota, drama.

Sreda, 22. 3.: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.45 Pamladna svatba, glasbena pravljica — 10.45 Clovek in zdravje — 11.15 Dal za vašim gričem — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.40 Nač na Kleku — 14.35 Vožila — 15.30 Klarinetist Miha Kunzek — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz naših študiov — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Deseti brat, opera.

Četrtek, 23. 3.: 9.25 Poljski narodni ansambel Šlonsk — 10.15 5 solisti zagrebške opere — 11.15 Sprehod z velikimi orkestri — 12.10 Domači ansambli — 12.40 Lahka koncertna glasba — 14.05 Orkestralni fragmenti z opernih odrov — 15.30 Melodije za klavir in godala — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Ob 60-letnici Folteja Hartmana — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Četrtek večer — 21.00 Večer umetniške besede.

Petek, 24. 3.: 8.55 Pianirski tehnik — 9.40 Mladinski zbori — 10.35 Izbera, podlistek — 11.15 Popevke na tekočem traku — 12.10 Madžarski zabavni ansambli — 12.40 Tuje pihalne godbe — 14.05 5 popevkami po svetu — 14.30 Vožila — 15.40 Mladinska oddaja — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.15 Zvočni razgledi — 18.50 Kulturni globus — 20.20 Tedenski zunanepolitični pregled — 20.30 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO TRST

oddaja na valu 306,1 m ali 980 Kc/sek. Frekvenca 98,3, 96,1 in 100,5 MHz.

Poročila: 7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15.

Dnevne oddaje: 14.15 Dejstva in mnenja — 20.00 Šport.

Sobota, 18. 3.: 12.00 Kulturni odmevi — 15.00 Glasbena oddaja za mladino — 16.00 Volan — 16.20 Pregled ilita-

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 18. 3.: 17.04 Za družino — 17.35 Novo za ženo — 18.05 Za prijatelja znak — 18.40 Kaj vidimo novega — 19.30 Poročila — 20.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 22.30 Čas v sliki.

Nedelja, 19. 3.: 17.03 Počitnice na otoku vran — 17.55 Kaj lahko postanem — 18.30 Film za vas — 19.00 Družina Leitner — 19.30 Aktualni šport — 20.20 Mesec na deželi, komedija.

Ponedeljek, 20. 3.: 17.00 Evropsko prvenstvo v hokeju na ledu — 19.35 Čas v sliki — 20.15 Se še spominjate — 21.45 Zunanja politika med vlado in opozicijo.

Torek, 21. 3.: 18.35 Skozi Sahara — 19.00 Razmišljanje se obrestuje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 22.20 Horizonti.

Sreda, 22. 3.: 11.03 Se še spominjate — 12.15 Enaindvajset — 17.03 Listamo po slikanici — 17.25 Optička — 17.35 Mala športna abeceda — 19.00 Podobe iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vaš nastop, prosimo — 22.15 Inozemske izvezi.

Četrtek, 23. 3.: 18.35 Izvori Evrope — 19.35 Čas v sliki — 20.00 Nočna straža — 22.10 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.

Petek, 24. 3.: 12.20 Altdorfski pasijon — 19.30 Grabna glasba — 20.05 Umor v stolnici — 21.50 Koncert dunajskih filharmonikov.

Razširjajte SLOVENSKI VESTNIK!

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Barovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

TA TEDENYAM PRIPOROČAMO

Pesniške zbirke

- Valentin Polanšek: **GRAPE IN SONCE**, 80 str., br. 25 šil.
- Janez Menart: **SEMAFORI MLADOSTI**, 144 str., pl. 45 šil.
- Oton Župančič: **IZBRANE PESMI**, 164 str., pl. 18 šil.
- Milena Mohoričeva: **SAMOTNI BREG**, 96 str., ilustr., ppl. 7 šil.
- Simon Gregorčič: **IZBRANE PESMI**, (miniaturna izdaja) 212 str., usnje 25 šil.
- Dragolin Keft: **PESMI**, 116 str., slikovne priloge, pl. 20 šil.
- Simon Jenko: **IZBRANO DELO**, 136 str., slik. priloge, kart. 19 šil.
- Branko Rudolf: **SVET IN JAZ**, 88 str., kart. 12 šil.
- Fran Levstik: **PESMI**, (miniaturna izdaja) 120 str., usnje 25 šil.
- Anton Aškerc: **IZBRANE PESMI**, 136 str., slik. priloge, pl. 16 šil.
- Lili Novy: **OBOKI**, 124 str., pl. 30 šil.
- Marička Žnidaršič: **PESMI IZ POD SNEŽNIKA**, 84 str., ilustr., pl. 9 šil.
- France Prešeren: **POEZIJE**, (miniaturna izdaja) 252 str., usnje 25 šil.
- Valentin Vodnik: **IZBRANE PESMI**, 216 str., pl. 27 šil.
- Tone Pavček: **SANJE ŽIVIMO DALJE**, 80 str., pl. 32 šil.
- Tone Selškar: **PESMI IN SPEVI**, 152 str., pl. 16 šil.
- Branko Žužek: **PADAJO ROŽNATI LISTI**, 64 str., ilustr., pl. 20 šil.
- Oton Župančič: **ZIMZELEN POD SNEGOM**, 112 str., br. 16 šil.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

KNJIGARNA
"NAŠA KNJIGA"
CELOVEC, WULFENGASSE

lijanska dramatike — 17.30 Otrokov pravljicni svet — 18.30 Petrospektiva jazz — 19.10 Družinski obzornik — 20.35 Teden v Italiji — 20.45 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane.

Nedelja, 19. 3.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.15 Oddaja za najmlajše — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi — 15.30 Alfie Elkins in njegova skramna življenja — 18.30 Sodobne ertice in novele — 20.30 Iz slovenske folklorne.

Ponedeljek, 20. 3.: 12.10 Brali smo za vas — 13.30 Prijubljena melodije — 18.00 Odvetnik za vsakogar — 19.00 Tržaški pripovedniki — 21.00 Obletnica meseca.

Torek, 21. 3.: 12.00 Iz slovenske folklorne — 17.20 Italijanci na radiu — 18.30 Iz koncertov Radia Trst — 19.10 Plošče za vas.

Sreda, 22. 3.: 12.10 Pomenek s poslušalkami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.10 Higiena in zdravje — 19.25 Zbori, ki so gostovali v Trstu — 20.25 Simfonični koncert.

Četrtek, 23. 3.: 12.15 O obredih Velikega tedna — 17.20 Italijanci na radiu — 19.00 Pisani balončki — 20.30 Lepa smrt, radijska drama.

Petek, 24. 3.: 12.10 Med tržnimi stojnicami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 O glasbi govoriyo skladatelj — 19.00 Veliki teden v Malagi — 20.30 Gospodarstvo in delo.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 18. 3.: 17.55 Obzornik — 18.15 Vsaka sobota — 18.30 Mladinski koncert — 19.15 Poljudno znanstveni film — 20.00 Dnevnik — 20.30 Pregled s svetovnega prvenstva v hokeju na ledu — 20.35 Festival Zagreb 67.

Nedelja, 19. 3.: 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Vijavaja ringaraja — 11.30 Nenavadni konj Champion — 15.15 Pokaži, kaj znaš — 16.15 Kmečka očet — 17.10 Izgubljeni v vesolju — 18.30 Folklorni ansambli Hrvatske — 20.00 Dnevnik — 20.50 Magazin.

Ponedeljek, 20. 3.: 10.40 Ruščina — 17.25 Mali svet — 17.40 Risanka — 17.55 Obzornik — 18.20 Pogovori o slovenščini — 18.45 Kuharski recepti — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Srečanje s pesnikom — 20.00 Dnevnik — 20.30 Meja, drama — 21.30 Biseri glasbene literature.

Torek, 21. 3.: 18.30 Kulturna reportaža — 19.40 Obzornik — 20.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu — 21.30 Kulturna tribuna.

Sreda, 22. 3.: 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 17.05 Drežek in trije Marsoviči — 17.30 Ekspedicija — 17.55 Obzornik — 18.15 Tisočkrat zakaj — 19.00 Reportaža — 20.00 Dnevnik — 20.35 Igra — 21.35 Jazz festival na Bledu.

Četrtek, 23. 3.: 11.00 Angleščina — 11.30 Glasbeni pouk — 17.10 Tiklak — 17.25 Slike sveta — 17.55 Obzornik — 19.00 Clovek, znanost in proizvodnja — 20.00 Dnevnik — 20.30 Aktualni razgovori — 21.10 Opera.

Petek, 24. 3.: 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 17.10 Vaša križanka — 17.55 Obzornik — 18.15 Tiskovna konferenca — 18.45 Nesrečniki — 20.00 Dnevnik — 20.35 Celovečerni film.

Herausgeber, Verleger und Eigentümer: Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten; Chefredakteur: Rado Janežič, verantwortlicher Redakteur: Blaž Singer; Redaktion und Verwaltung: 9021 Klagenfurt, Gasometergasse 10, Telefon 56-24 — Druck: Drauf Verlags- u. Druckgesellschaft m. b. H. Klagenfurt - Ferlach. — Zuschriften an: 9021 Klagenfurt, Postfach 124.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Po kratkem odmoru, ki je sledil nedavnemu svetovnemu prvenstvu v umetnostnem drsanju, bo Dunaj od jutri naprej spet v ospredju zanimanja mednarodnega športnega sveta, ko se bodo najboljša moštva v trdi borbi potegovala za naslov svetovnega prvenstva v hokeju na ledu.

V minulih tednih so posamezne ekipe odigrale številne pripraviljalne tekme, pri katerih se je zlasti uspešno uveljavilo moštvo iz Češkoslovaške, kateremu nekateri strokovnjaki celo pripisujejo resne izgleda, da bi tudi letošnje svetovno prvenstvo odločilo v svojo korist.

Vendar pa bo ta odločitev padla šele prihodnji teden, ko se bodo na Dunaju zvrstila tekmovanja najboljših hokejskih ekip sveta.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 10.00, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.55 Kmetijska oddaja — 6.05 Pregled sporeda — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodinjo — 11.00 Roman v nadaljevanjih — 12.45 Oddaja za padežalje — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Razglasi — 15.00 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 18.30 Odmev časa — 19.00 Šport in glasba — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 18. 3.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Domača književnost — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Slepi lev iz San Marca, roman — 15.50 Kjer pojejo, ostanemo — 16.30 Aktualna reportaža — 17.00 Veselo iz dežele na tekočem traku — 18.20 Glasba za delopust — 20.20 Orkestralni koncert.

Nedelja, 19. 3.: 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Lepa umetnost — 9.45 Dunajski zajtrk z glasbo — 10.30 Dezerter, pripovedka — 12.45 Ogledalo mestnega gledališča — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.00 Križem po svetu, križem skozi čas — 17.05 Pozdrav nate — 18.00 Nič kot veselje z glasbo — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Kdo je storilec — 21.15 To ti je gledališče.

Ponedeljek, 20. 3.: 8.15 Čoln pride po polnoči, roman — 8.45 Ljudska glasba z vsoga sveta — 15.15 Bachova komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 17.00 Premaknjene perspektive — 18.00 Zborovska glasba s francoske renesanse — 19.00 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu na Dunaju — 19.30 XY ve vse — 20.20 Brati in razumeli — 20.35 Zveneča alpska dežela — 21.15 Evropska reportaža.

Torek, 21. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Beži deklica, ti si slabe volje — 15.45 Aktualna kulturna oddaja — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Četr ure deželne vlade — 18.15 Koroška avta- in motorevija — 19.30 Hit zvezde sveta — 20.20 Barba, slušna igra — 21. 35 Vedro in veselo z glasbo.

Sreda, 22. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 11.10 Vozniki in ribiči — 15.30 Dunajski akademski zbor — 15.45 Zanimivi objekti na nebu — 17.00 Zlato rokodelstvo — 18.00 Oddaja dalavske zbornice — 18.15 Iz davnega vsakdanjega dne na Koroškem — 19.30 XY ve vse — 20.20 Duhovna glasba.

Četrtek, 23. 3.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 16.00 Celovski igralni krožek muzicira — 17.00 Popoldanski koncert — 18.00 Zborovska glasba — 18.15 In ljudje so tako prijazni — 19.25 Mali večerni

koncert — 20.20 Iz koroškega glasbenega življenja — 21.20 Koroški hišni koledar.

Petek, 24. 3.: 8.00 Dunajski akademski komorni zbor — 8.15 Smrt je le oralo, ki obrača našega življenja zemlja — 9.00 Lukov pasijon — 12.03 Opoldanski koncert — 17.10 Kulturna poročila — 17.15 Komorna glasba — 18.00 Jokaj se z menoj, Jeruzalem — 19.20 Monsterski svet — 20.20 Juda, tragedija.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje: 6.40 Jutranja opazovanja — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Razglasi — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturna poročila — 17.50 Kaj slišimo danes zvečer — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 18. 3.: 6.20 Govori Franc Schilling — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Gospodarstva za vsakogar — 11.00 Veseli ob enajstih — 13.20 Odmev iz Avstrije — 14.00 Tehnični razgledi — 14.15 Iz hlava za konjička — 15.30 Orkestralni koncert — 17.10 Šport in glasba — 18.10 Pihalna glasba — 19.10 Iz parlamenta — 19.30 Torej stvari se dogajajo — 20.15 Avstrijska hitparada.

Nedelja, 19. 3.: 8.15 Kaj je novega — 9.10 Tedensko ogledalo domačega filsa — 9.45 Svetna nedelja v Innsbrucku — 11.00 Koncert dunajskih filharmonikov — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Čoln pride po polnoči, roman — 15.00 Ljudstvo in domovina — 15.45 Prihod kralja, slušna igra — 17.10 Operetni koncert — 18.00 Magazin znanosti — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Teden lahke glasbe — 21.00 Pisan šopek melodij.

Ponedeljek, 20. 3.: 6.20 Odkrito povedano — 9.00 Petrov grob — 11.00 Veseli ob enajstih — 13.30 Za prijatelja oper — 15.06 Ženska oddaja — 15.25 Zaljubljene gosli — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Knjiga meseca — 19.30 Dva-rovakov rekviem op. 89 — 20.15 Nubien, deviška zemlja umelostne zgodovine.

Torek, 21. 3.: 6.05 Preden odidete — 6.20 Oddaja zvezne gospodarske zbornice — 9.00 Brezone, jezik sliške — 10.00 Za ljubitelje resne glasbe — 13.30 Pomembni orkestri — 14.35 Letni časi — 15.05 Otroška ura — 16.00 Ženska oddaja — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 19.30 Poznaš svet — 20.30 Robert Stolz dirigira — 21.30 O tem lahko govorimo.

Sreda, 22. 3.: 6.05 Odkrito povedano — 9.45 Koncert dopoldne — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Za prijatelja oper — 14.10 Orkestralni koncert — 15.05 Velika noč, začetek novega življenjskega veselja — 16.00 Otroška telovadba — 16.15 Otroci, pojemo za vas — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Domači zdravnik — 19.30 Zabavni koncert — 20.00 Iz zlatega zaklada glasbe.

Četrtek, 23. 3.: 8.10 Dobrodošli v Avstriji — 9.00 Dnevni časi — 10.30 Magdalena, slušni prizor — 11.15 Pomlad v ljudski glasbi — 13.20 I Musici di Roma — 15.05 Začetek Einsteinovega obdobja — 15.45 Lepa pesem — 16.00 Ženska oddaja — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 18.00 Liturgija Velikega četrta — 19.30 Veliki večer — 20.15 Misterij vere.

Slovenske oddaje

Petek, 24. 3.: 8.10 Pasijon v glasbi — 12.03 Orkestralni koncert — 13.10 Cesna poročila — 13.30 Goslarica — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 18.00 Liturgija Velikega petka — 19.30 Mednarodni orkestralni in zborovski ciklus.

OGRAJE iz aluminija za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobrla vas - Eberndorf
A 9141 tel. (0-42-36) 281